

TANDORI DEZSŐ

Sancho Panza deszkakerítése

REGÉNY

BUDAPEST

Z-füzetek/27

**A sorozatot szerkeszti
SIMOR ANDRÁS**

**Fedélterv és tipográfia
JORDÁN GUSZTÁV**

Készült a Művelődési és Közoktatási Minisztérium támogatásával

© Tandori Dezső, 1991

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

„A pestis” Albert Camus-jének

„Egy baj – száz baj;
száz baj – nem baj.”

Anarchist Aristocrat

„... Csak haza már! Alant a folyamon
egy hajó úszhatott el a közelben,
hogy csupa füst lett és csupa korom

*a fölfutó kijárat. Át a réten!
A dombokat mohón szökellve át
a lángoló betonra. Majd a villák!
A zölden visszaáradó világ.
A lóversenytér deszkakerítése,
s a deszkaközök sortüze után
a kertek alól kiájuló hőség,
s a hirtelenül ránkszakadt magány.”*

Pilinszky János: Frankfurt

„Az egyetlen dolog, amiből nem kér: a többiektől elkülönítve lenni. Inkább akar ostromlott lenni a többiekkel, mintsem fogságban egyedül. Ha pestis van, nincs többé titkos nyomozás, adatfelvétel, cédulák, rejtélyes kihallgatások, fenyegető letartóztatás ... sem régi, sem új gaztettek ... nincsenek ... tettesek, csak elítéltek vannak, kik a legönkényesebb kegyelemre várnak ... Hiába mondtam neki, hogy az egyetlen módja... hogy ne legyünk a többiektől elkülönítve...(:) a jó lelkiismeret... rám nézett és így szólt: »Akkor hát ilyen módon soha senkinek sincs köze senkihez-«”

Albert Camus: A pestis

I. RÉSZ

„Hat szerep elveszt egy szerzőt”

A KÍSÉRTETREGÉNY

Ha volt már kísértetregény – de ahogy itt azt érteni kell alighanem ez az. Nem lett meg; kétszer sem. Először úgy „egy írás lett volna tőlem megint”. Elment tőle a kedvem, netán túlégett, mire – bármily rövid – formája kialakult volna. Aztán: lel! Minél távolabbra tőlem. Hat összetartozó szerep, a kocka hat lapja kereste a szerzőt, a hetedik lap a „kerüld: kerül, amibe kerül” mottójú Anarchist Aristocrat. És a hozzájuk – a Hatokhoz, akik: Maury és Morny, „Watson” St. Mondain, Julién Renal, Jacques Guibert és a krónikás, aki mintegy fordításregényként írta volna meg, amit írni kényszerül, lévén hogy mindaz másutt, idegenben, idegen nyelven hangzott el, s ő jól-rosszul átültette volna a vicceket, az összefüggéseket stb. –, mondom, a hozzájuk tartozó hölgyek, más férfiak, akik azonban az ő számukra örökké „kivüliek” maradtak csupán ... de hát miért is mondanám, hogy ez lett volna „a menaszéria” ... itt-amott már felbukkannak ők az írásaimban, és bízom benne, hogy kudarcom, mely a második regénytervet is megghiúsította, nem végleges. Már érzem a hajnali depressziót, a túlkávézás, a kávétlanság, a túlprogramozódás, a túl-üresség, az ital és az italtalanság, a tervek és a meghátrálások csüggedéseit, a karkai „add föl, add föl” gyakorta túl erősen is szól, és még a pályák, Auteuil, Longchamp, a német és az angol „lótérp” is mintha távolodna ... és meghalt közben Nemes Nagy Ágnes ... igen, és egyre hallhatóbb nekem ez, hogy: „A ló dobog csak, tompa dobija, mintha egy szív ver, távolodva.” Hanem hát, más műfajban, erről is próbálok – mindegyre – írni.

A könyv címét egy téli bécsi élmény adta, egy újságcikk. A *Traber Zeitung* adta hírül Poroto halálát – igen, halálát; s hányszor olvasok akár a *Paris-Turfben* is ilyesmiket: „... meghalt Clissa ... aki annyi örömet okozott nekünk ...” Igen, Porotót néhány héttel a nagy visszatérés reménybeli futama, a februári Prix Amerique előtt kellett elaltatni; olyan volt már a sérülése. Clissa, mellesleg mondom, huszonkét évet élt, Poroto kilencet. És akkor, a cikk, tovább: „Alig győztük le fájdalmunkat Poroto szomorú halála ...” – okán, imiatt, nyomán; nem fordítás-regény ez már, egyelőre nem „... máris jött a hióbhír” – hadd írjam így azért –, „... Sancho Panzáról. Az ismét nagy formában, meggyőzően versenyző hétéves ezúttal omlott össze” – tört le, roppant meg stb. – „pályafutása során harmadszor. Sérülése olyan súlyos”, olvastam a havas Bécsben, valahol a Stadtpark s az Ottó Wagner-hidak környékén, szívfájdalommal úgy a világok különbségei miatt is hirtelen – ez az idén télen tört rám –, „hogy visszatérése aligha remélhető ...” Őt legalább nem altatták el, mondtuk idehaza.

S így tovább. Samu nevű verebünket, aki most augusztusban múlt tizenhárom éves, és aki egyre többet „köhécsel”, zihál stb., s akinek halála mind inkább fenyeget egy korszák eltüntetésével – Szpéró, Pipi Néni, Éliás, Csúcsú és társaik után –, Samut gyakran neveztük így: Sancho Panza. És Sancho Panza „a kis történések” nagy-nagy alakja volt; van; lesz; tudvalevő. A lóverseny-terekről most akkor itt külön ne. Ami törmelék mégis összeállhatott – harmadik kísérletre, melyet ilyen-oly köszöneteim kísérnek szükségképpen már! –, amiből ez a regény úgy-ahogy meglett, másfél év, körkörös-fajta írásának” eredménye; némely témákra minduntalan visszatértem etc. – valaki csak elolvassa majd, ha nem itt, hát amott –, s bizonyos írásokat nem tördelhettem bele a könyvbe most, mert még megjelenés előtt állnak ... hát ennyiben mégis „regény” ez, ahogy Stendhálnál olvastam, „utunkat tükrözi”. Már attól függ, kiét, mikor, hajnalban érzett utat-e, belül vagy kívül elmagányosodó utat – megannyi látszat s igyekezet ellenére ilyet –, és ha netán mégsem maradtam egyedül a könyvvel, főleg azért: kísértetkönyv, még meg sincs, már nincs meg, engem „tükröz”. Samut – meg úgy mindannyiunkat! – tartsa az ég; és Subotica, Crnagora, La Monalisa, Balleroy s társaik adjanak – adnának bár! – valami megnyugvást, valami „mást” legalább, most, hogy Auteuil, Longchamp, Enghien és Evry zöldjei körül bolyongok valamit „a ködben, az őszi ködben” – és napfényben is, bizton –, adnának bár megnyugvást oly hamar elfutó izgalmukkal – –mint régi írók mondani szokták olykor – a szerző nem nyugható, boldogtalan lelkének. Adnának – ellentmondás a mondatban, ugye – ki tudja, mit is. Hanem ez már egy másik örök-elintézhetsen történet; csak elmúlik majd e földről... mint annyi minden.

(1991. szeptember 26., este)

TÖREDÉK

Ez tehát nem lett „az a könyv”, amelyik netán Így kezdődött volna: Most elmesélem azt a történetet, hogy Kaufschad – megjegyzésem: valaki, akiről ekkor kezdtük fájón érezni, mennyire hozzánk tartozott; de majd, de majd! –, Jörg-Dirk Kaufschad agyonvert egy hozzá a szó legszorosabb értelmében közel, túl közel álló nőt; s hogy ez megtörtént, félő volt, társunkat, Julien Renalt is hosszabb időre elveszítjük ... Megjegyzés: Julien Renalt gyanúsították, hogy Kaufschadot a szálloda ablakán kilökte. És a többi. Emlékszem duisburgi manzárszobámra a lóverseny-tér közelében. Ahogy a mosdóba köptem a fogvizet, s a kéznyújtásnyira tőlem a közeli fákra és a távolabb piros lámpájával villogó állócsillag-tévétoronyra néző ablakon át valami különös zaj hallatszott be: a kanalizálás furcsa megoldása révén a fogvíz a tetőcserepeken folyt az ereszbe; hogy ilyet, hogy még ilyet... nyomban bele is pisiltem a mosdóba, jött az is a zöldesre színeződött tetőborításon. Aztán az indiai étterem! Ahol megmutattam az útleveletem, „Tandoori” – „Tandori” ... s kissé gyanakvón néztek rám, mit akarok én mindenáron „mutatni” ... s utána ők voltak a legboldogabbak, dedikáltak egy söralátétet. Vagy egészen másfelől: ahogy Mauryt és Mornyt ugyanaz nap nemzette két különböző nőtől az apja, ám ők unokatestvéreknek tudták magukat, aztán Maury felesége révén más módi is összebonyolódtak, ám elválaszthatatlanok voltak, igaz, ritkán lehetett velük ugyanabban a városban találkozni... aztán hogy Guibert a nőjének a saját lakásuk fal-szomszédságában bérelt egy lakosztályt, nem messze Auteuil pályájától, kiment az átjáróház egyik kapuján, visszatért a hátsó lépcsőházba a másikon ... és, és és, és és-és-és... ez mind

kísértettörténet maradt. De majd egyszer, talán! Vagy ahogy efféle viccekké fordította „át” a dán apától, magyar anyától származó Topo D’Azaray a más nyelven merő-egymásként csattanó vagy puffanó poéneket: Mi az abszolút ellentéte annak, hogy leszarlak? Válasz: Szorulásom van rád. És még sok jegyzet, a rejtélyes tippadó-nőtől kezdve (Los Rinos, Baden-Baden!) a magányos duisburgi-mülheimi-raffelbergi padon ücsörögve hallott pok-pok labdahangokig – teniszszők, láthatatlanok, a közelből! –, és... és... és. Guibert állandó nyavalygásai – hát persze! nem akart negyedszer válni –, egy ló halála közvetlen közletről látva ... a tuniszi, aki meg akarta volna venni Topo D’Azaray kalapját Auteuil-ben, miközben Topo ragyogó napsütésben nézte a versenynap bevezetőjéül a monitoron közvetített előző vasárnapi futamokat, amikor is – emez előző vasárnap délutánján – csupa hó borított mindent... Vagy ahogy újra meg újra fölemlgettük az Anarchist balesetét – Kaufschad belefuvározta őt a vágóhídra szánt lovakat szállító kamionba, vagy a kamionos ment beléjük, Kaufschad azt hitte, Anarchist Aristocrat meghalt, ám ennél kevesebb történt, állítólag akkor Kaufschad – ő meg ezzel nyavalygott mindig; ezért esett ki, hirtelen megriadva, az alacsony párkányzatú ablakon –, igen, Kaufschad összeverte a kamionos fejét, az út szegélykövéén, kétségbeesésében ... de ez meg más egy harmadik, negyedik, ötödik történet... Mindig erre tért vissza Kaufschad: ahogy a kamionból azok a vágóhídra szánt lovak kidőltek, előzuhogtak, félholt lovak, néha két-három nap az út nekik, étlenszomjan, véresre verik a fejüket a rácson, elevenen – így mondta Kaufschad – rohadni kezdenek, egymásba marnak; olvasott erről egy cikket, való igaz, meg is mutatta most Topo D’Azaray-nek („nekem”), álmomban sem akarom ezeket a látványokat. Ehhez jött – csatolódott vissza – a 45 utáni Frankfurt, a rom-Európa, a mindig-rémségesnek-*is*A megmaradó „visszaálló” – „normális” – világ, de hagyjuk ... ez kísértetcsontváz maradt, a könyv megsem-születése *ezekhez* a vágóhídi lovakhoz lett hű – talán –, akiről azt olvashattam, hogy olykor kétszer hálnak meg. Nem tehettem mást: ez a könyv legalább kétszer *nem született*. Vagy, hadd ismételjem – esetleg már ez is az –, Sancho Panza összeomlásait követtem, és a könyvvel roskadtam be; mondhatni ugyanakkor, „támolyogtam talpra” – más szempontból –, ám ez a talpraállítás-féle is huzamos összeomlással ért és ér fel. De ezzel zártam azt a pár bevezető, esti sort.

(Egy „kafkai” reggelen)

HÍVSÁG PRÓBÁLKOZÁS

És nem is csak a regény. Kihúszom a fiókot: gyógyszerek. Máskor: kész pakkocska, összerendezett csomag; az útra. Bécsbe legutóbb már Kazinczkáékat is elfelejtettem vinni – medvémet s társaságát; egy másik ilyen műanyag szatyorban utaztak mindig. Nem vittem dzsekit. Fogkefét. Vekkert. Jó, persze, Guibert jön a minap, mutatja a nyakát, azt mondja: most írjam ki a hátamra, hogy nem Charlene-nel verekedtünk? – Guibert harmadik felesége; erkélyeik az auteuil-i pályára néznek; de hát erről a házról már beszámoltam; utcanéveket inkább nem említek, lásd a Sartre-novellát, *A fal*, ha jól hiszem –, nem, hanem Guibert úgy berúgott, hogy végigsöpörte egy ház sarkán az alacsonyan kiszögellő bádognyparkányt. Julién Renal ilyenkor hetekig a tetanusz kérdésével – sic! – gyötörne; Guibert csak lezserkedve nyavalyog. Guibert, te értesz a nők nyelvén, mondtam neki azért. Erre ő: Ért a faszom. Most ezt írjam? Vagy hogy – még mindig Guibert –: amikor a legjobban akartam volna, Marlene – na igen, Guibert

valahogy így nősült: ahogy Helsingborg és Helsingör közt közlekednek a komphajók: Ulla, Bulla, Nulla, vagy Carlotta, Marlotta, Sarlotta –, hát akkor Marlene épp a körmét vágta, netán napozott; erről jut eszembe, mondja Guibert, nem szoktad nézni néha Charlene erkélyét, *ha* Auteuil-ben vagy? Hogy mármint a pályán, a tribünön. Nem, mondom erre én, én az Eiffel-» tornyot szoktam nézni, de maximum ... meg a pálya túlsó egyenesé mögötti utat – l. fentebb –, ahogy a mezőny nekilődül, azon az úton meg ellenirányban halad a forgalom. Egy alkalommal – de most ezt meséljem? Guibert meséli a kocsmában; Julién Renaltól vártuk, vagyis tőle tartottunk, hogy majd mind megírja, *kik* minket; ám jelenleg erre neki volna a legkevésbé módja; Maury és Morny meg csak rejtélyes, bár nyílt, ez a nyíltság teszi, hogy mintha jóval többet tudnának, mint ami valójában érdekli őket belőlünk –, mondom, egy alkalommal a rajthely sárga forgólámpája elkezdett megkettőzödni. Mi ez? Hogyhogy?! Ó, egyszerű, nagyon egyszerű. Azon a bizonyos sugárúton – külső körúton stb. – köztisztasági autó haladt, mondom ellenirányban. Sárga lámpája: szakasztott, mint a rajtoltatóké. Aztán start, és minden szétbomlott színesbe. De ahogy tegnap a Screensport mutatta a longchamp-i összefoglalót, már mintha nem is akartam volna látni. És akkor főleg nem: összecsomagolni, kalandozni, kockáztatni, mérlegelni; és Duisburg meg Iffezheim – Baden-Baden – után olyan szobákban, mint ami féláron a bd. Magentán várhat. Én akartam. Én kerestem ezt a szállodát. De még áprilisban. Krapp utolsó tekerése: már nem ég bennem – épp nem ég? – „az a tűz”. Persze, ha most nem Topo D’Azaray vagyok, hanem „egy ürge és lidérces messze fény”, aki – a felesége legalább egyetlen napot engedélyezett magának, elment vidékre a kutyával – el fogja látni a madarakat, akik még élnek, 1. Samu; Aliz, lesi, Mokka etc., s mert korán ébredt, s mert mindent előlkészített, nagyjából, s mert őszbe hajlik az idő, később világosodik, s mert nem akar futamokat keresni a csatornákon, klipeket nézni, filmek közepébe belezuhanni, ha tehát most az vagyok, aki ezt írja, hát akkor, mondjam azt: a Trilógia utolsó harmada bedöglött, talán már sosem fog megjelenni, pedig én megírtam, négy és fél éve már; mint Dejan Tradics a Lopiccolóék történetében 1985 elején meghaltam, ez a tizedik, befejező könyv talán sosem fog megjelenni; Kazinczkáék története – Kapaszkodj a ikócmackóba! – vissza se került hozzám kézirat-alakjában, merre kallódhat, mely irattár polcán? és akkor az első angliai út könyve, Szpéro halála után – Hasmútét Norfolkban – hol lehet? Egy koszvadtt harmadpéldányt küldtek belőle, tegyem el; és két verskötet. Csak hát az, hogy Asmussenéket, Headéket, Kondrat-ékat, Scudamore-éket se vágyom látni, s hiába, hogy Duisburgban a legszebb élmény az auteuil-i pálya volt a Springer-fogadóiroda nagy képernyőjén este, hiába, Auteuil se kell úgy igazán: ez hogyan jön össze a másik beroppanással, a könyvírásossal? Ez azért nem Sancho Panza regénye, nem, ez az se. S akkor azt, hogy „klipregény” lett volna a megíratlan, nem is mondtam!

VISSZA AZ ALAKTALANBA? AVAGY: HÜVÖSÖDIK. LÁBZSIBBADÁS

Persze, „klipregény” etc. – formai ötletek, lényegtelenek, Hogy akkor végigvenni a Nagy Hatost: és: hogy Maury, küllemre, „mintegy” Ronnie Wood és Gary Moore ... hogy St. Mondaine egy kicsit Paul Simon, Woody Allén ... hogy valaki valamelyest Nick Nolte és ... Ezt így abba is hagytam. Meg hogy a húgommal – akit szintén Hellynek hívtak, mint Topo D’Azaray-nét – szoktam szórakoztatni Helly II-t, első szerelmem történetével. Helly és Topo. Szegény Ulrich és Agatha, mondja ilyenkor

Helly II; ám sürgős elfoglaltsága is van, a második szerelmi történet folytatása napokra elmarad, napokra marad el. Viszont aztán egyre hevesebben, annál hevesebben. Guibert legalább nem gyötör a tetanusszal. Julién Renalért – hogy Kaufschad ügyében esélye legyen; mégiscsak a felesége nyakába lökte volna ki Kaufschadot; és válófélben voltak; és Julién Renal felesége, ahogy – 1. Vörös és fekete – hívtuk, La Madame; s ezt a La Monalisa nevű ló „alapján” én ötltem, neki, ezt a nevet igen, Julién Renalért Maury tehetne volna a legtöbbet; a prefektúrán, az ügyészi hivatalnál, mit tudom én; valamint fogalmam sincs arról se, megbeszélték-e ők ezt ketten, Maury és Morny ... és mire jutottak ... és az ő történetük nem ugyanannyi-e, mint az enyém Helly I-gyel... és nem Guibert meséje-e, és nála *való szín igaz*, lement, ki a hátsó kapun, be a főkapun, aztán a fal túlifelén lefeküdt a feleségével, ha az *amúgy* épp „megvédekezett állapotban” volt. Guibert-ből kinézem azt; persze, hogy túl boldog lett volna vele, már bajosabban. De az, ami – őket most félre, félre! – velem volt még 1985-ben, Lopiccolóék utolsó történetét írva, hogy a Szpéroók hajnali ellátása – két óra –, regény – két óra; és közben zenehallgatás, valami lesbikus vagy pornó zene – hah! per így! nem, az nincs. Dejan Tradics valóban meghalt; s hiába, hogy Mr. Lopiccolo átjön Európába, „a lószínre”, s egy megbízó megbízásából megkeresi – így –! St. Mondaint, a füvezés kiválóságát – s valóban: gyeptéglák! –, tenne róla, hogy valakit ő – a megbízó jódollgát! neki! – ilyen gyeptéglagöngyölegben vihetne haza Amerikába, valakit, aki por s hamu alakká válik szintúgy a megbízó *okán*; meg valami olyasmért, amit Guibert gyakorol; a megbízó lányáról volt szó, akit kénsavval permeteztek le, vagy én nem tudom; *jalousie!* s különben is, a füvet nézem Auteuil-ben vagy az Eiffelt tényleg! –, nem, ezt a mondatot se fejezem be; az a történet még, tizenhat oldalnyi pótkötet, megíródott, majd, olvasható is lesz, majd, de nem, de nem. Semmi klipregény; künn világosodik, itt bent hűvös van, ja, melegítőt se vittem 'Becsbe, mindegy, a zuhany a szobában volt; de hogy most Párizsért fölszerelkedjek – szeretkezzem s közben mégis: írógép, egy költő drámai életének fordításához szótárak, ezt mind cipeljem: inkább itthon bajlódom két alakban is, csak úgy a magam dolgával, meg Guibert-ékkal. Nekik hagyom Párizst, is, szívesen hagynám nekik; és talán hagyom is, csakúgy, mint – aztán ugyan kinek? ha nem csináltam meg, ha csak összetörmelékeztem – ezt a regényt? Stuttgartban megyek, mindazonáltal, még mindig „boldog” vagyok – ehhez képest, ami itt, ma, egy hónapra rá, aztán rájövök, az a gitáros a Stones-ból: Ronnie Wood ... ó!... aztán Bécsben olvasom a Stones botránytörténetének egyik változatát... s hogy külön galaktikákként mozognak ők a világban ... és mit látok? Ronnie Wood írországi lóversenypályákat jár! Igen, ír lóversenyeket. De attól még nem, nem és nem, bajosan fogom holnaputánig összeszedni a párizsi holmimat; elég volt. Különben is: mindkét lábam középső ujjaiból kettő-kettő zsibbadozik, ezt már nem lehet nem észrevenni, ezt a zsibbadást; tehát – egészen váratlan helyen – valami, bár nem logikátlanul, lásd Guibert, kicsit túl nagy ráhajtás, például a piával, valami így is *kezd történni* velem. Guibert-nek is mondják, nekem is – „Helly” –: még nem késő... Nem tudom, nem tudom... A krieau-i versenyt a negyedénél otthagytam most, például. Bort se vittem. Milyen szép hármashangzás! De befogom a fülem.

MÉGIS: MESSZE A BÁLNATETEMTŐL; TÚLÉLÉS = FÖLDSZOROS ÉS TENGERSZOROS

Ötvenharmadik éve lakom ugyanitt, és Helly I., aki asztrológiával foglalkozott –

„de unom!”, így ő néha; s Guibert meg Julién Renal ezt visszahozza; ahogy „a” Castanedára is kitérek még, Helly I. szerzője –, Helly I. megmondta: az ez meg az nekem úgy áll össze, a nem-tudom-milyen-bolygó a descendensemen vagy ascenden-
semen, hogy ez állandóságot sugall etc., ötvenharmadik éve, és mégis, mégis: ahogy felkel a nap, alig, szürke-; ben rít-lila-vörössel, csíkokban látszva – így! –, *de* amerről elrepülök majd holnapután: ahogy felkel a nap, ezt érzem – „ezt érzem” –: most akkor mégis túléltem ezt. Hogy a regény összeomlik. Pontosán összeválogattam kész materiákból azt az anyagot – mely választék szóhasználat! amely folytatja ezt a kezdetnek-se-kezdetet, és végül befejezi. S akkor így: földszoros? tengersizos? melyik a „túl”? Melyik a maradsz-elevenen-elem? Ezt ne dönts el, mondom magamnak. Guibert egyszer a Castanedáról kezdett mesélni nekem. Nehéz volt megkérdezni: hogy Helly I. és ő ... Előzékeny volt. Hát akkor igen. De mit szólhatok. Mit szólhattam volna. Helly II. ezt, úgy azért, persze, hogy nem hiszi... vagy hiszi is, nem is. Jövőre elkergetem – még sosem volt! – Dániában; és gondom lesz rá, hogy Helly I. várja a Kastrupon. És hogy Guibert ott ne legyen. Most nem mintha nem lenne mindegy. Most boldog vagyok, és sírok. Charlene-nel Bvry-be szoktunk járni – „szoktunk”, na ja! –, Enghienben ülünk egy padon, jóval a verseny előtt, ott a golflyukam, ott a borbolt, ott a vasúti felüljáró, és Charlene mindig maga hozza már a cellux-olló-együttest arra az esetre, ha a szél a vonat alá fújná a fekete posztót, melyet Auteuil múltja-a-havas napján a tuniszi meg akart vásárolni. Lettem volna csak ott, így Charlene. Megcsalom Charlene-t, mert nem mesélem el neki Guibert szomszéd-lakását? Hogyan is mesélném. És mi közöm hozzá.

Buszozunk Charlene-nel Enghienbe; nem tudom, neki mi ez. Félix Potin – a borbolt –, a felüljáró... nézd, a tetőn itt másznék le ... a kalap hét-nyolc darabra szakadna a kerekek alatt, mint az Oroszlánszáj... de ezt mondani sem kell. Charlene tőlem kapja a túsarkú papucsait, és kap – kizárólag! – fekete-zöld, s kizárólag mindkét felől szalagos, monokiniket. Ezeket egyszer az ollóval mind ízekre vágta; a papucsokat kiszórta az erkélyről körülbelül ott, ahol a tisztasági autó sárga lámpája villogott. Elérjük a parkot, a golflyukba belepöckölöm a borosüveg műanyag kupakját; később jön a pék, fekete, lisztreszkettető héj a kenyéren, tépjük magunkba egy kő pádon. Farkaskutya a söröző előtt. Duisburgban egy farkaskutya csaknem szétszed. Charlene – Helly I., a húgom; rég nem, úgy rég nem. Helly II. most az UNICEF-fel jár Abesszíniában. Megérkezünk a pályához. Sorra: a lószállító kiskocsik. Renault-k, Talbot-kupek mögé, Mercedesek és Citroenek vontatórúdja erősített cirkuszházacsákák, nyitottak, nem étlen-szomj egy se a versenyló, a furgonka mögé kötve a kocsi, melyben a hajtó ül, a *sulky*. Akkor egy nap: Sam Grandchamp. Leöntöm a nadrágom borral a parkban. A klozetton elszakad az övem. Szerény összeggel játszom Sam Grandchamp-t; nem bízom benne rövid-távon, a hosszú-a-távja lóban ... nem, a vincennes-i félhosszú-táv leégés után. Akkor elszakad a nadrágom, reccs, túl szűk. Gondolatban Charlene-nek szabatok belőle valamit. De nem ez kéne hogy legyen a gondolat. Hanem: Sam Grandchamp-ra a gatyád is rátenni. Nem ezt jelenti? És a Sam Grandchamp utcahosszal nyer. De most akkor ezt írjam, ezeket, őket, magamat így? Nem mást akartam. Pár szárnycsapás, pár üres reflex ... pár kirívó hely megmarad az emlékezetben... s különben: törmelék, bedarálódás... esetleg „a” Castaneda, vagy a Paris-Turf fakszimile ... hogy mi minden kell az esélyes fogadáshoz; ez egy külön tudomány, öreg, külön tudomány, és te ebben professzor vagy, mondja Guibert; ha tudná, mit vesztettem aznap épp. Na, még a Castanedát; és akkor másoljuk, ami van, „a valót”. És fejezzük be azért, jó? Fejezzük be.

AZÉRT MAJD HA A PARIS-TURF...! VALAMINT: TD ÉS TOPO

Azért majd ha a Paris-Turf megint ott lesz előttem a nagy körutak valamelyikének valamelyik padján; azért hogy tegnap a Screen az időpontot is hozta: 29-dikén Auteuil... Azért mikor a metróval megcélzóm a rue de la Pompe-hoz legközelebbi helyet... azért ha ott, a fogadóirodás kocsmában megiszom a napi egyetlen pohár sörömet... azért ha majd ilyesmit látok, hogy Vent du Nord V – Kondrat-val a nyeregben, netán! ahogy Duisburgban láttam őket a Springernél, csak már fogadni nem volt időm –, azért ha Sillery, Ubu III, Star Macedón, Adrienné és Briquette, Hevtor Proteetor megint... a tompa dobszó, tudom, közeledve fog szólni. Csak azt se mondhatom már, hogy: mit fog érdekelni akkor, Guibert és Charlene hány pofont osztott le egymásnak ... Julién Renalókról miért nem lehetett szinte soha semmit se tudni, egészen addig nem, hogy kiderült, válnak, és akkor Kaufschad – mert Julién Renal belépett a szállodaszobájába, és talán azt mondta csak: „Hu ...!” – kizuhant, rá a nőre, de ezt már mondtam. Nem mondhatom, hogy Morny és Maury nem foglalkoztat majd, nem keresem „rejtélyük” legalább változat-megoldását; sajnos, szó sincs önbizalomról se. Napok kellene, hogy elhiggyem: ez a találkozás – a pályáikkal, ott, megint – nem összeomlás kezdete, nem újabbé, hanem valami kitisztul, valameddig éj-jutok. De honnét? S miért akarnék? Hiszen csak ha a körömollómra nézek – mondjuk, Koppenhágában, ahonnét Charlene-nek elviszek valamit anyáméktól, valami emléket, ajándékot – Charlene hangsúlyai! a cellux ... hogy majd összeragasztjuk a kalapot... ahogy csak „sec” átöleljük egymást a pádon – „édes drágám” stb. –, aztán faljuk a kenyeret a Boulanger-Danger-nál; de hát nem is tudom, merre fejeződhetne most ez be, merre fejeződhetne be micsoda is. Csák úgy mondom: persze, hogy TD és Topo D’Azaray két külön illető; már ami azt illeti, és sose lehetünk eléggé óvatosak, talán.

MAURY ÉS MORNÝ, TALÁN

Ha igaz! Maury állítólag végig akar vitorlázni a skót partok – ! – mentén, Morny nélkül. Viszont: meghívta Charlene-t, valamint Guibert-éket. (A szomszéd lakás etc.) Félek; aggódom Charlene-ért; lehet, hogy ez már a meghasonlásom évada: Helly I. bizonyára megtudná tőlem, hogy Guibert... stb. Igen, de válni akarnak. Guibert-nek lesz kellemetlen – enyhe szó! – az egész. Charlene-en egy ideje valamit érzek. Nem kérdezhetem meg azt se – tőle épp! –: „Mauryval hetyegsz?” Nem hiszem, hogy a terv megvalósul. Guibert összevesz majd a nővel – vagy legalább kiderül, hol tart a dolog, merre tart *hat* –, aztán nagy lópálya-látogató lesz. Mauryék viszont, hallom, akcióznak Julién Renalért. És Charlene – független ember. Enyhe szó. Ha Julién Renal kiszabadul, az lesz csakugyan jó. Főleg Auteuil-ből hiányzik. Mindketten nagy Kondrat-rajongók vagyunk, és Beatrice Marié, valamint Phil Chevalier produkciói szintén csoda-tárgyaink. Jó lesz, ha Julién Renal újra ott lesz. Közben, persze, a temetés. Akkor ez így megint... csak elképzelés. Julién összeomlik, ez a legkevesebb; nekilát írni – barom?! –, vagy hát lesz annyi esze talán, nem akar gyanússá válni. Azt mondja, a Marais-negyed utcáit szeretné *róni* újra. Kimenni a Bastille-térre stb. Van ott egy olyan különös kiképzésű metrómegálló etc. Oda le. Hm? Evry felől érkezik az ember, ha jól eltalálja az irányt, ebbe a megállóba. Evryből hazajöhet valaki egy üveg rumra akarta elcserélni a kalapomat; mivel viszont az már csak egy *fél* üveg rum volt, meg akart verekedni. A kocszi közepén. Nekem nem jó emlék a Bastille-megálló. Nem

az, hogy a kettőnek köze van egymáshoz. Kicsit Kaufschadra emlékeztetett a rumos. Mintha Kaufschadnak rabfrizurája lenne. De hát neki nem lehet, az nem; a fejsérülése miatt nyírták kopaszra. Mikor látom tényleg hóban Auteuil-t? Mint egy régi francia festő, olyan voltál tegnap, mondja valaki. Na, egy-egy órára még össze tudom kapni magam kívül-belül. De túl nagy érte az ár.

Többre is össze tudod, mondja a feleségem. Csak ne ... Csak ne, persze. Mondom, Párizsban élek a legfegyelmeltebben; egy üveg bor, egy pohár sör, egy krumpli valamelyik zsírpapiros arabnál. Vagy most, hogy nem lesz reggelim kettő. Még mindig ez: nem akarnék menni. A regény: pontos tükör. Az út egy pontját tükrözi, amely meg akar maradni pontnak. Igen, de ha majd a kezemben lesz a Paris-Turf... Nem, akkor se. Ez is elmúlt. Topo D'Azaray már Charlene nélkül megy ki Enghienbe; és lesz olyan pillanat, hogy akkor két üveg bor, hat sör, ki tudja, még mi – Charlene: „Sokkal jobb szerek vannak, stoopid ...” –, és Topo D'Azaray a földre esne; legszívesebben a földre esne. Ügyel, hogy el ne szálljon a kalapja. Majd fut Speed Simon, Hacienda Hobo, Aratón, Aria de Bellouet, Sterling du Roy ... és Charlene egészen kiúszik... kiúszik és aztán visszaúszik, és így tovább, ide-oda, és Topo mindent megtesz, hogy ráunjanak, és várja, hogy Helly II. hazaérkezzék Abesszíniából. Annak is eljön az ideje.

Mármost az egész itt sok szempontból csak akkor lesz biztosan így, ha „a skót hajóút” megvalósul. Charlenemnek pedig igaza van, hogy elmegy. Mit kezdjen Guibert-rel; és, ezt gondolja Topo D'Azaray, akitől lassan búcsúzom, mit kezdjen egy egész sor módon velem. Aztán ha annyi *mindenféle* ezek jönnek így, átmennek, persze, a hajnali kafaiba, és abba, hogy „a regény” törmelék lesz; még csak az egyetlen pontnyi eleganciája se marad meg. Miért, nekem talán igen?

A SKÓT HAJÓÚT. RINETTE HALÁLA

Maury – ez derült ki! ha már! – Julién Renal kiszoktetését határozta el; biztos, ami biztos, Julién Renal kiszoktetését az országból. Charlene végig csak falazott – Maurynak?! Vagy Morny, aki szervezte a dolgot, átverte. Julién Renal – ki tudta ezt is! – Guibert nőjével készült lelépni, és Mornyék ebben benne is voltak. A baj ott jött, hogy Guibert-re rátört az őszinteség. Vagyis: Guibert-nek „sok volt az egész” (ráérző ember Guibert! és ha nem tudta is, főként nem, jó vicc, hogy a nője, „a szomszéd fal mögül”, lelépni készül Julién Renallal, és hogy Julién Renal tervezett válásának – melyet a hotelablakból kizuhanó Kaufschad „fölösse tett” – Charlene révén volt az oka Rinette; akinek egyébként a nevét se tudtam, mesélte aztán Topo D'Azaray, egészen a haláláig; hát ő volt Rinette, és nem volt hajlandó tágítani: Morny és Maury meglehetősen egykedvűen vette a fejleményeket, és ilyesmire végképp nem gondolt egyikőjük sem! hogy Guibert, utolsó érvül, fegyvert fog Rinette-re, a kis fanyelűt el is süti, és az ügy ezzel megint új kanyarba fordul be); sok volt Guibert-nek „az egész”, de hát ezzel lett csak igazán az, vagy nem? Ha nem kívülről nézem, azt mondhatom: a Hatok ismét jól összejöttek; Rinette-et természetesen el kellett tüntetni, s mert St. Mondain olyannyira *megelégedésre* dolgozott legutóbb – a külföldi megrendelés! Mr. Lopiccolo Maury ragaszkodott hozzá, hogy „ahol azt az akárkit, Rinette-et is ott hamvassa el, aztán jöhet a függönyöleg, és Guibert döntse el...” stb., hogy hová helyezi; kit, mit? St. Mondain nem örült, ez csekély kifejezés. Charlene-t, akinek Rinette-ként kellett távoznia az országból, ha jól emlékszem ... mindegy, Charlene-t, akivel ekkor távolodtunk el végképp egymástól, rám bízta Mornyék. Mit tehettem? Olyan sokat azért mit? Kimentünk Evrybe; Charlene-t a tribünre alig tudtam kicipelni;

nagy szél is fújt; a húgom – akivel, most érződött, nem csupán anyánk nem közös, de mintha semmi közös nem lett volna köztünk, ennyi év után – még ennyit se bírt ki velem; valami ismerősökkel hazavitette magát. Akkor én meg néztem a Crnagorát, a La Monalisát, a Zaydiyát! El volt rontva minden. De hát ez ott kezdődött, hogy Kaufschad összerohant azzal a vágóhídi kamionnal, utána holtra – hülyére? én az egészről már csak a legendákat hallottam –, félholtra verte (rugdosta?) a sofőrt; persze, attól fogva félt; Julién Renal „kiugrasztotta őt az ablakon”; Kaufschad akkor – ez már biztos volt, ezt tényleg tudom! – agyonverte Julién Renal feleségét, aki „válófélben várakozott” lent; és így tovább. Mauryék kivitték Julién Renalt, róla azóta se hallottam; Charlene visszaköltözött – egyelőre – az anyjához Klampenborgba; Guibert jócskán eltűnt a szemem elől, St. Mondainnel sosem vágytam olyan túl sokat találkozni. Maury és Morny, ha jól tudom, Kanadába, illetve Szingapúrba tette át időleges székhelyét, ők, tudtam, visszajönnek előbb-utóbb; mivel azonban ez pillanatnyilag még csak remény – s mire? mi a jó nekem abból? –, nem tehetek mást, én meg hazautazom. Egyedül leszek egy darabig – a szó szoros értelmében, meg azon *túl* is –, feleségem meghosszabbította abesszíniái tartózkodását. Épp a Rinette meggyilkolása előtti napon Írtam neki, „jól vagyok, mennek így-úgy a dolgok”. Akkor még bíztam benne, hogy Charlene talán visszalép a „skót úttól” stb. Enghient, persze, meguntam volna megint hamar; de hát a kis híd a pályatest fölött, a borkeresgélés Félix Potin-nél, a pék, a kis méretű pálya meghittsége, a szakadt nadrág, a ... Nem is tudom, édes-drágám, drágám-édesem. Nem is tudom ... Ezzel kezdhettünk volna aztán csakugyan egy nagy nullára valót. Vagyis: a pillanat, a pillanat. Egyszerre minden összeroskadt, és akkor az is, ahogy ott ülünk kettesben a borral – Charlene nem is kért belőle! – meg minden „emlékünkkal” az enghieni parkban, annyi lett, mint a semmi; ha valaki azt mondja nekem, hogy hat szerep hirtelen elvesztette, de talán egyszer s mindenkorra, a szerzőjét, azt felelem: és még ahányan ...! velünk együtt...! és még valami sokkal több is történt; majdnem úgy, hogy „több – kevesebb volna”. Ez az a hirtelen ránkszakadó magány – vagy hát nem is ránk, mondja Topo D’Azaray, hanem ... meg arra, amit valaki amikor mindazzal, ami *volt* – ami ő maga is volt, persze, vagy ami csak lett volna, ami lett volna még, bár hát mi lehetett volna itt még, elveszít, ő maga is elvág, bevégez, lehetetlennek lát, és akkor...? Csak haza, haza, persze; és csak el, csak el. De hát, persze, *el* akart volna menni Rinette is – akinek valami piti alak volt a férje, ki tudja, valamikor, és ki tudja, Maury vagy éppen Morny hozta össze Julién Renalnak a partit; aztán meg, hogy Guibert így beleköpött a lébe, mivel fizetett Mornyéknak, ki tudja. Szétestünk, akik összejöttünk; ez Charlene kedvenc mondása volt Virginia Woolftól, és úgy tudta .mondani, a kabátomra hajtott fejjel, hogy szinte láttam – vagy épp most, csak most látom – azt a magányos kabátot a botra akasztva az Ouse folyó partján, illetve hát rosszul látom, mert Virginia épp a kabátja zsebét rakta tele jó lehúzó kövekkel, mert elég rendes úszó volt. Hát nekünk most ilyen koloncosan nincs közünk egymáshoz. A lövés Maury enghieni házában dördült el – Charlene olykor oda is járt?! nem hallhatta senki fölöslegesen; Rinette-et egyelőre nem keresik, és végképp nem hozhatják összefüggésbe Julién Renal eltűnésével; jó lenne, ha valakinek azt mondhatnám: Nehogy még a végén rajtam, Topo D’Azaray-n akarják behajtani az egésztest! Csak viszont hát erről véletlenül sincs szó sehol, nincs senkim, akivel erről szó lehetne, és így mintha mindaz, ami voltam, visszamerült volt a ... nem, még csak ezt sem tudnám megmondani, s másutt, mint itt e helyt, nincs is hol, hogy hova.

II. RÉSZ

„A szerző”

KÖZBEVETÉS; MÉG MINDIG MÁSOK

Hogy akkor mégis „elmondtam őket” – összeomolva bár; és ha össze! ez rólok mondható-e? rólam? a történetükről? elmondtam, s olykor egyé-csúszott bizonyos személy-páros (az egyes szám első), hogy akkor ez így történt, igen, hogy megtörtént ez, már másutt tartunk, már valami más feladat végződött el, mint amire, sőt, mint amilyenre valaha is gondoltam, gondolni mertem volna. Castaneda könyvét egyébként Koppenhágában leltem meg először; az egyik ilyen Castaneda-könyvet; német kiadásával – angol az eredeti – sokat kezdeni nem tudtam volna, később véletlenül (?) az *Út lxtlánba* egy amerikai kiadásban is a kezembe került: és itt olvastam – s másutt idéztem is már; amiképpen Hamburg, Baden-Baden-Iffezheim, Mülheim-Raffelberg, Evry, Auteuil és Enghien, Longcham és Maisons-Lafifitte is kikereshető egyebünnét, ide ebbe az „A SZERZŐ” című részébe e könyvnek már ilyesmi kevés fér; hogy Castaneda don Juannal és dos Gcronimóval beszélget, olyan Chandler-Marlowe-Terry-befejezés ez, csak átfogóbb, avagy ki tudja, és a Marlowe-(Linda)-Loring-búcsú sem felejtethető ugyaninnét, a Terry-könyvből, hogy Castaneda tehát ezt hallja dón Jüantól: eljött egy pillanat (Castaneda életében), amikor – de nagy közhely, és mégis! – meg tudta állítani a világot, látott, és talán alkalmas lesz rá, mert igazi harcos, hogy élve megússza a merő idegen földet, viszont ha „meglesz, amiért jött”, első gondolata nem lehet más, mint hogy visszatérjen Los Angelesbe. „Csak nincs visszaút már”, mondja az indián, „Los Angelesbe. Amit otthagytál, elveszett az örökre. Mint ahogy minden így tűnik el, amit szerettünk, gyűlöltünk, amire Vágyakoztunk” stb. De az igazi kutató, folytatja dón Juan, már ezzel a tudással indul el a hazaúton: tudja, hogy abból, amit elhagyott, semmit sem fog viszontlátni. Se vágy, se hűség, se igyekezet, se élet, se halál nem juttatja vissza többé oda etc. Azokra a helyekre, azokhoz az emberekhez, akiket szeretett; és a többi. „Ezt mondta neked az imént dón Genaro”; hogy tudniillik merő képzet-alakokkal, kísértet-figurákkal fog találkozni útközben; s épp azért, mert azok nagyon is valós utazók lesznek, élő emberek. Tudom, hogy most, amikor Longchamp-ra, Auteuil-be, Enghienbe stb. visszatérek, semmit sem fogok viszontlátni abból, ami számomra egy-egy ilyen hely volt, ami lehetett; és még a duisburgi képernyőn, a fogadóirodában is reálisabb benyomást hagyott bennem szépségével például az az akadálypálya etc. Ott könnyen volt az Németország legszebb helye. De mégis, kérdezte dón Jüant Castaneda, mi lesz azokkal, akiket szerettem? Ők is elmaradnak, letűnnek már, hangzik a válasz. A fölfedező út után, a megállított világban rég nem létezhetnek ők úgy többé – vagyis a mi kapcsolatunk nem lesz többé *ugyanaz* soha. Sőt, még azon is jót nevet Juan és Genaro, hogy Castaneda abban bízik: valamiféle Los Angelest azért viszontláthat. És sorolni kezdi a maguk ily helyeit: hogy akkor hát persze, Manteca, Temecula, Tucson, mind meglesz nekik, csak mert úgy lenne jó; és Piedras Negras és Tranquitas. Igen, így lesz meg nekem Balleroy és Bright Glow, és Kopelman és Kagou, meg Subotica és Crnagora. Valami új „szövetségben” a világ értelmének egésze

változik meg, jóllehet – és itt dón Juan is mintha gyengeséget árulna el – visszakívánunk egy versidézetet stb., amelyet hallottunk valamikor, és Castaneda így mondja el a Juan Rámán Jiménez-citációt az „El Viaje Definitivo”-ból; ezt kétszeresen nyersből, nyersen írom ide: „... és elmegyek. De a madarak maradnák, énekelnek: és kertem állni fog, zöld fájával, forrásával. Sok-sok délután lesz kék az ég és tiszta, és a harangok az estben ...” stb. Az emberek évről évre mások lesznek, és a helység másképp fog a tavaszban kibontakozni. Csak az én elmém (lelkem) jár (bolyong) „ugyanazokon a helyeken”, keresi fel a „régi” kertem. Hát ez az, amit dón Genaro mondott neked, mondja akkor dón Juan. Ekképp hagyta ő ott Ixtlanban mindenét és mindenkiét; és gondolatában és lelkében jár ott néha újra (meg újra), látja a kísértet-utazókat, és érzi, hogy olykor majdnem eléri Ixtlánt. Ez mindünkkel így van. Csak Genarónak Ixtlan az, ami neked Los Angeles, mondja dón Juan, az indián. Ilyen lesz a vincenncs-i erdőn a patak nekem, ilyen lesz a külső körút, melyet Auteuil tribünjéről látok, és még ezzel együtt is, még mindezekkel is valahol másutt bolygok stb., s ha ehhez hozzávesszük ráadásul a képzelet világát, a sejtéseket, a kimondhatatlanét, azét, ahogy és amit „a meg nem álló világról” gondolunk ... a színhely összetettsége szinte átfoghatatlan.

Elmentem. És a madarak ottmaradtak, énekelve, ismétli Genaro – sóhajtva, kicsit változtatva – a vers sorát.

Mert azért ez nem könnyű.

Marlowe, mikor elküldi Terryt, aki becsapta őt, aki megvette magának őt egy békés iddógálásért egy csöndes bárban stb., Marlowe egyébre se vágya: fordulnának meg azok az elvisszhangzó léptek, fordulna meg Terry, menne vissza mégis. De még ez sincs. Főleg nincs ez, ha valaminek magunk vetettünk véget. Ahhoz egy ilyen történet, mint amelyet – összeomolva, összeomlasztva? – elmondtam, még szinte semmiség is. Magunk veszünk el *mint valakik*, mint valami módunk, ami – netán egy napszak világításában, homályán, a szabadban, falak közt, állva, ülve, végigzuhanva – hirtelen kiderült rólunk... hogy ezek is vagyunk, ez is vagyunk, de ennek a valaminek nem lehetett igazi időben kiterjedt élete; és Castaneda is azt látja, hogy egy pillanatra valami leírhatatlan magány vette körül hármójukat; nézte Genarót, akit annyi szál kötözhetett annyi mindenhez a szívében/vel, és ezt mind-mind el kellett hagynia, el, örökre, hogy soha vissza nem találhatva oda-bolyonghatni véljen. És így halt meg Szpéró, így búcsúztam el, akármi alakmásokon át is, „Charlene”-től, de Maurytól, Mornytól etc. se másképp. És még az se maradt meg, hogy Szpéró a fehér szárny-párját összecsukva éj idején, mikor már nem rándult többet a tenyeremben, Szpéró átadott engem, alig egy év múlva, a lovaiknak, ahogy ezeket a Krieauban a fehér szárny-párú startautó fölvezette, a mezőny visszafogottan robogott, és nem tudhattam, Szpéró halála rajt volt-e, cél-e, és tulajdonképpen mikor van a futam, az igazi pálya hol kezdődik, mi a készülődés, és mire. Ez is mind ottmarad lassan a Krieauban, vagy Freudenauban nem ringanak már a zsokék „közelebb az éghez”, ahol már nem érzékelem, semmi képzelettel, az elveszítetteket. Megvannak ők, de olykor annyira hevesen tör ránk a nemlétük (tudata), hogy megszorítanánk, egészen közel magunkhoz, a Villiers úton – úgyse! – vásárolható, kis fanyelű tárgyat; és legfőljebb arról mesélhetünk aztán, hogy a nyél olykor azért fa, hogy biztonságosabb legyen a fogás, ne csússzon – netán – a tenyér. A tájékozottságunk marad, a többet-tudásunk gyarapszik, és nem érünk vele semmit, de semmit olyképp, hogy bármi is meglehetne újra, aminek azért kellett már eleve is lennie, hogy egyszer – s olykor nagyon hamar, nagyon hamar – ne legyen, ne lehessen többé, és ráadásul nekünk magunknak kelljen kimondania ezt az ítéletét; bár hát ezek a dolgok ezt, legfőljebb nem akarunk látók és hallók lenni, sugallják és sugározzák, esetleg minket is megelőzve benne, nem, nem túl sokára, uramisten, mennyire nem túl sokára.

Paris-Turf részletet – kevés a föllelhető matériák félnapos, leggondosabb tanulmányozása is, ahhoz, hogy sok-sok-sok-sok futamból legalább olyan 2/3-os eredményt érjünk el, mert akkor azért már nyerünk egészen rendszeren, nagyon nagy odaadás kell, teljes odaadás, már aki ilyen médium-szerepre önmaga előtt egyáltalán képesnek bizonyult, teljes odaadásunk kell a játékhoz, és ez, ahogy Krapp mondta – Az utolsó tekerés –, ez a „tűz” mintha bennem már „nem égne”. A regény, mely összeomlott, kollapszusával megteremtett egy formát, önmaga formáját – de hát a futamoknál, a pályákon nem az öntörvényűség számít, ott „a bekövetkezendőkben” kell hinni, ezt kell konfirmálni stb. Ez többé, ez mintha többé ... Nem, ez mintha nem menne már nekem. Ez az, ahová nincs, úgy érzem, mintha most nem lenne, visszatérésem; ahhoz, aki voltam; és ahogy ez mindennek a részlete, minden egyébnek, olyképp minden egyéb is ennek a része, ez is hat megannyi részre, hogy ezek után olyanok lehessenek – vagy ne lehessenek –, amilyenek; vagy amilyenek nem. A regény összeomlása része annak, ahogy Párizs – valami módon – nem lehet számomra többé ugyanaz. De az Ornano út sem, ahol apámat lichtensteini ellenállónak adtam ki, pilótának, aki a II. világháborúban az angolok oldalán harcolt, és Rouen se lehet ugyanaz, ahol a St. Sever-negyedben orgonáltam, úgymond, méghozzá azzal a mesével, hogy apám a templom gerincén akadt fenn, ledobták ejtőernyővel, és napokig lógott ott holtan etc. Nem lehet többé ugyanaz a párizsi Szeverin-templom, melynek verebeiről Szpérót 1976-ban megálmodtam; és így tovább. Nem lehet ugyanaz többé még egy múzeum sem; történetük e dolognak ugyanúgy kattog tovább, ahogy – mondjuk – Topo D’Azaray s társai históriája, kevés kommentárral, ki tudja, mely részletében mit jelentve. De csak ez a besózott-lecsupált szinte-konzerv vagy csontig-lét maradandó; már amennyi volt, így értem, annyi marad is; nem úgy, mint egyebek, mik s melyek elemésztik valami kideríthetetlen lelőhelyű térbe – sic! – a mi leg-személyesebb életünket; épp azt, ahogy *végre* meglettünk magunknak, ahogy, nem is tudtuk, szeretni lehet minket... elvesznek a kapcsolatok, melyek alighanem tarthatatlanok is voltak a kezdetük kezdetétől fogva. Erről nem sok egyebet lehet – s nem is kell – mondani.

Egykor – avagy a bővített/szűkített múlt

Egykor – vagy háromnegyed egykor
– vagy egynegyed kettőkor

Mondjátok-e még egymásnak ...?

Egyszer, hogy a feleségem távol járt, nagyon szép rendet csináltam a konyhában. A szemetes vödröt is kisikáltam etc. Ekkor fogadtam őt így: „Te szemétláda ...” Hamar megértette – különben még túl nagy *szemétlevivő* sem vagyok –, s egy darabig ez a mondás járta. De ezeket mi ketten egymás közt hamar elkoptatjuk. Mindazonáltal a törzsvendéglőimben sokáig kérdezték: „Mondjátok-e még egymásnak: Te szemétláda ...?” Erre is felelhető: Az egykor volt... azaz háromnegyed egykor vagy egynegyed kettőkor.

POHÁRLOPÁS OTTLIK GÉZA

ÉS GYÖNGYI EMLÉKÉRE KREFELDBEN

Mert ezt másutt megírtam, itt csak röviden. Ottlik és Veuve Cliquot – azaz a bécsi ló. De Ottliknál a Veuve Cliquot: pezsgő. Érettségi után, I. Kosztolányi: Esti Kornél, meglátogatja – Bébé? vagy ki – az Ervin nagybátyját a Riviérán. Annak ott hotelja van. Vacsora után, élve a lehetőséggel, a fiú Veuve Cliquot-t kér. Kis szemöldökránc; egy pohárral föl a pincéből. Ervin elmagyarázza. Mást is magyaráz. Nem holmi „messze szakadt, keresztény dzsigoló” ő; a keresztényt, ha jól emlékszem rá, nem nagyon értem. Mindegy; sárosnak és véresnek is kell lenni stb. Néhány hihetetlen történet: a falból egyenest a tetőcserepekre kivezető csap; a motyogó busz, ahogy a sofőrt próbálják eligazítani, aki a krefeldi vasútállomástól először –! – visz ilyen jónépet a galoppra. Minden lehető elágazásnál hibát követ el. Majdnem a főpályaudvartól kell újra indulnunk, rajta ragadunk a sztrádán. Nem hiszik – sokan –, hogy Németországban ilyen van. A krefeldi pálya parkjában fölfedezem a Veuve Cliquot-sátrat. Becsben élő magyar grafikusnak adom ki magam, s a sátorponyva alól az ég felé kinyújtva karom Ottlikék emlékére emelgetem a poharam. Nem keveset kell visszanyernem ezért pár lovon! Egyszerre hallom: a főnök jön, közli, lopják a poharakat! Innen támad az ötletem. Hamar összebarátkozni a főnökkel! Beszámolni neki egy jó nyelésről, egy mókás esetről. Aztán, poharam lengetve, sietni a tribünök, a fölvezetőkör felé. Fontos, nyerő ember vagyok! A főnök ilyennek lát. A poharakat – kettőt összesen – gyorsan a táskámba csúsztatom. Más helyeken betétet kérnek pohárért. Az egyik pezsgős pohár, sajnos, eltörik. Nem vigyáztál rá eléggé, mondja valaki. De azért szemétre se kerül. („Te szemétláda.” Egy darabig nem kerül.)

LOS RINOS ÉS SPONTAN; TOLL- ÉS CIGARETTATÖRTÉNET

Iffezheimben (Baden-Baden) valami megfeszíthetetlen dolog történt. Semmi „különös”; és mégis. A hűséges alkat-félemnek köszönhettem. A nagy parkban – legalább 200 pénztár, 40-50 söröző, pezsgőző, kolbászos etc. – volt egy pavilonom, a harmadik-negyedik nap után már egy-egy-odamosolygásra ismerősökkel, szinte tudták, jövök, törzsvendég voltam, köszönésen túl, persze, némán. Egy kellemetlen futamra kellett volna fogadnom, és nem tudtam a nagy súlyt cipelő – legjobb – lovak nem kerülnek-e hátrányba még így 1800 méteren; ennyi volt a táv. Ahogy söröm mellett, a pultot támasztva – körpult, oszlop körüli, szellősen tkülön, bár tömegben –, egy napszemüveges nő – nem láttam igazán a szemét egy pillanatig se –, meggyipiros kosztümös, megkérdezett: volna-e tollam. Ki akarta tölteni a fogadócéduláját. Agyonrágott angliai írónjaim közt akadt egy épséges helybeli, Iffezheimben vett toll, ezt adtam kölcsön; de amikor visszahozta, megkérdeztem – illetlenül –, kit, mit fogadott. Visszanézett rám, ahogy megérdemeltem; választ ilyesmire?! Mégis létrejött valami kör, s azt felelte, további unszolásomra – a sokadik sör! „Természetesen a győztest.” – „S ki lenne az?” – kérdeztem. – „Los Rinos”, felelte. A legnagyobb súlyt cipelő ló; igaz, a tavalyi zsoké-champion vitte. Lapos pénztárcámból győzelmet fogadni nem futotta, ám Los Rinos-t jól megraktam helyre. Miért bíztam ennyire ebben a tippben? Aligha volt *olyan* bennfentes ez az ismeretlen; miért hittem neki? Mindenesetre Los Rinos neve a közvetítés utolsó tíz másodpercében fordult elő csupán – úgy egyáltalán. És akkor, külső pályán, hirtelen! Még célfotó előtt, a közvetítő is úgy hitte, orral, fél fejfel második. De nem. Los Rinos nyert! Sosem fogom megfejteni ezt

a történetet; nem részletezem, miért; ezért: hogyan jött össze ennyi minden?

Krefeldben – Veuve Cliquot és hatása –, valakire gondolván, megjátszottam egy lovat, úgy hívták, Spontan. Hat ló futott csak, ezt nem szeretem, csupán két helypénz van a végén. Bollót kellett volna megtennem, régről ismerős lovam, nyert is, és másodiknak, sajnos, Orania futott be. Am: azonnal megharsant a megafon, s nem olyasmit jelentettek be, hogy egy tréner stb. nyújt be óvást, hanem maga a versenybíróóság vizsgálja felül a verseny kimenetelét. Az ilyesmi jót ígér! Sejtettem, Oraniával lehet valami baj. Vártam. S közben, míg teltek a percek, vártam valami közbülső, jó jelre is. Ha valaki mondana nekem valami különöset...! Vagy történe én-nem-tudom-mi. Az azt jelentené: Spontán – egyáltalán nem spontánul, de mindegy! feljön pénzes helyre. A pezsgő miatt is, utolsó napom közeledtén csakígy, nagyon kellett volna ez az összeg. S akkor valaki elkezdett nézni engem. Miért teszi? De nagyon, nagyon nézett. Egy középkorú hölgy, asszonyosság, én nem tudom, gyerekekkel, hamar felbukkanó férfitársasággal. Azok is néztek. Megkérdeztem: mire véljem ezt. Mármost tudni kell: egy hamburgi csavargó „szoktatott” rá egyáltalán egy-egy szál cigarettára is; elkunyerálta a pályaudvar környékén üldögélvén két szál Camelért az alig megbontott boromat; vigye! S azóta néha rágyújtok. De 50-ből 48-án azt mondják: amatőr dohányos vagyok, a kezembe se illik jól stb. Most ez a nő, rezzenetlen és erőteljesen jótetre kész arccal, külön rokonszenv nélkül mindazonáltal, így felelt: „Ön veszett egy dohányos. Percenként tízet beleszív... az ujja meg már egész barna, fekete tőle...” Tudtam: ez a jó jel Spontán ügyében. Hálálkodva köszöntem meg. Nagyot szívtam a Memphis-ből, vagy talán még Sophie volt, s eloldalogtam. Harsant újra a megafon a jó hírrrel: Spontán második!

ÚJSÁGHÍREK

Nem is azt említem, hogy Baden-Baden előtt, Duisburgban olvashattam a moszkvai puccs v. „puccs” napra-nap történetét... míg három nap után le nem ment az egész az első oldalról, hogy egy öngyilkos operettrendező slágerénekesnő-nejének talpraállásáról cikkezzenek, Boris Becker szerelméről stb. Mármost az újságokban annyi még csak szép volt és nemes, hogy az abszolút erkölcsi tartást „igyekeztek” képviselni. De hogy a lipcsei hóhér részletes története – anyagyilkosokat, nagyanyáfoj tógátokat, hegyi rablókat etc. végzett ki, „Stasi-felügyelet” alatt, nos, Istenem, azt az egész rohadtságot, aminek a „Stasi” – brr ez a név! Uschi, Gorbi, Stasi, Becki, jez a becézés, bármi különböző rendű-rangú dolgoknál és illetőknél: vizolyogtat – olyas része volt, hogy... de nem... mondjuk egyszerűbben, a mondat is összejön. Azt az egész rohadtságot a Nyugat, az úgynevezett, szentesítette, fogadta el – mondjuk, rettegve, bár az ő rettegéseiket szerettem volna én magaménak mondani –, fogadta el ugyanúgy, ahogy most retteg, hogy mi szakadt a nyakába avval, hogy ami megszűnt, megszűnt. Mármost nem a „rohadtságon” akarnék vitázni. Rohadtság volt az elfogadása is, így értem, ha a dolog rohadtság volt. L. manapság néhány keletebbre eső dolog, délebbre-keletebbre, meg egyáltalán. Tehát az újságok. Ami érdekelt: mindjárt „egy bizonyos ötletem” másnapján olvasom: stuttgarti szállodájának ablakán kiesett... két embert agyonzúzott... Micsoda véletlen! Egyébként szójátékokkal foglalkoztam, sőt, verselési játékokkal. Csináltam például három néma Mifélet, háromféle néma M-et, de olyat, amelyik szerves szerephez jut a versben.

HÁROMFÉLE M

Iffezheimben találtam ki ezt; lassan szinte kifogástalanná csiszolódott. (Egy-egy nap is sokat utaztam, pályaudvaroztam stb.; ezeken a helyeken – is – jól lehetett ilyesmiken gondolkozni.)

Egyszer, Kölnből így „hazaérkezve” (Duisburgba; ahol aztán kb. egy órás gyaloglás várt rám, mindig ugyanazon az úton, a raffelbergi lópálya közelében kapott szálláshelyemig; leüldögéltem egy kis parkban is minden nap, a parkerdőben, padom alatt mohacsíkok voltak a földön: ahová nem értek el a napsugarak), egyszer így láttam a Springer-irodában tévén Auteuil-t, például Kondrat-t. Most mégse vágyom Párizsba; az egész utazódsi: túl sok üres idő; túl kevés, ami az íróasztalomból, a gesztenyefákból – az itteniekből –, Samuékából, a feleségem társaságából jut nekem; most feledjük a zúrzavarokat, a másképp-elüresített időt, túl sók elfecsérelt órát, mindezt feledjük ... de az egészet is inkább hagyjuk. Nem tudom elhinni, hogy újra jó legyen Auteuil; ott, Duisburgban volt utoljára az. De ahogy „a világra” fogni sem akarom „embertörténetemet”, ilyképp: itt sem szívesen látnék okokat és okozatokat. Csak amit elmondtam; elegendő ennyi; a kipreparált létezés, ami egy ilyen út, egy idő múltán: elég: Nos, Iffezheim, és az M-ek. A vers; ahogy végül kialakult:

– Íme, Iffezheim!

(Feszés, pontos ritmusú sor, nem tűr további szótagot. Élőben viszont jöhet egy „üm?” hangzású „M” válasz, tkérdő, „no, csakugyan?” Olvadjon bele a szóvégi M-be.)

Továbbá:

– Nemde, pipec hely?

(Itt újabb nem néma, de nem is szótagértékű „üm” jön, oly „M”, amely igenei.)

S akkor:

– Lám, ugye, nem lejml?

(Erre egy tagadó *m...* etc.)

A „M” hangzani is egyáltalán csak a második sor „ly”-je mögött „hangzik”. A sorok megtoldódnak egy szótaggal, meg nem is; abszolút helyes – megoldott – ejtés esetén nem toldódnak meg.

MÉG EGY VICC

A horvátországi béke megteremtésének lehetőségét ellenőrizni készkülő kiszállt európai közös csapatok. (HöBöMLeElKaKaEKöCsa) azt a feladatot kapják, hogy – alapvetésül – minél inkább próbálják verstani „síkra” áttranszponálni a kényes kérdéseket. Erre egy vers; ahol szintén az élő jelenlét adja hozzá a verssorokhoz a hozzáadhatatlant; bólintás, egyéb „színészi” jel-adás teszi teljessé a dolgot, párbeszéddé a közlés-párt.

– Nézd meg a torkát!

– Nézd meg a torkát!

– Véres-e?

(Jelzés ugyanígy: „igen”.)

– Horvát.

(A második sor vége, a tényállás nyugtázása;
a dolog valamelyest verstanivá vált. Legalább-
bis lehet remélni.)

Minekutána se mondanám a dolog tisztaságára, hogy „te szemétláda”.

MÉG EGYSZER OTTLIKÉK; EGY VERS, TÉNYLEG

Majd Krieau, Freudenu, Café Royal

– mesélem Ottlik Gézának,
1990. október 10., du.

*Hogy Szpéro halála után – Mindenszentek! – Londonba
eljutottam, s egy este a karácsony előtti Regent Streeten
kinéztem a váratlanul hosszan elálló busz emeletéről,
megpillantottam az alkalmi, vásári-luxus csillárok fényében
– ezek a csillárok a téli vásárt hirdették, hivatottan, az
úttest
fölébe aggatva a magasba –, megláttam egy kávéházat,
faragott
bútorok, én-nem-tudom tükrök, arany-réz-kilincsek és
fogantyúk,
és azt gondoltam, Londonod ... \, mennyit jártál ide, és
nyilván
ide – is – jártál, sokszor megfordultál itt barátaiddal,
és satöbbi. Hogy egy éjszaka, egy majdnem-fitzgeraldi-
órán,
mikor a hófúvásban az a fiatalember érkezik, félig
megfagyva,
de F. Scott azt mondja neki, meneküljön, inkább tova, tova,*

*[bárhova,
csak azt, ami neki volt „az élet”, azt vigasznak ne akarja,
így felhívtalak, hosszan elbeszélgettünk, és egyáltalán nem
az F. Scott Fitzgerald-jelenet volt a telefon két végén,
nem, a Café Royalon röhögtünk jókat, hogy mit képzelek,
mondtad, hogy te odajártál volna, hát hol futotta magyar
utazónak valaha is, hogy... Igen, a Vasas-pálya büférére*

*[emlékszem a
Pasaréti úton, a Csömöri úti Vöri-pályára, ahol Varjú Vilit*

[néztük,

nem, a Café Royalba alighanem én se jutok el már. Azért olyan mindez, ha már bőséges idő telik, és Isten megmondta nekünk, hogy „öcsi, te csak ne mondd azt nekem, hogy mikor adtam kellőt-b arát ságot-szer elmet, és mikor kérj engem, hogy hagyj végre örökre békén”, majd, ha ezen a bölcs reggelen „Isten, ahogy velem tette a regényidézö-félkészétel-valómmal, elküldte Szpérót, rá többeket, aztán évek, évek, az „iskola”, és láthattam a „háztetőimet”, és hogy minek, és hogy „élj” mondta a trieszti

[lovas, majd ...!, ha már mondta ez az Isten, hogy majd ha elveszem

[tőled, akiket adtam neked a nagy-és-héjázó önként-lemondásokra, hogy

[te olyan okos vagy, mondta nekem ez Isten, akkor lesz az, látod,

[öcsi, hogy békén leszel hagyva, és akkor ne sírdogálj, akkor tessék szépen visszamenni a Regent Streetre, megfésülködni, leporolni koszos kabátod, edzőcipő helyett valami-mit-mást vonni, és

[meginni egy kávét. Leülni még szabad tán. És kimenni Krieauban-

[szökevény-helyedre, mely mint a Vőri-pálya, oly tribün, járni, mint Ottlik Gyöngyi a galoppra, ügetőre, mit-tudom, járni, ahogy abbamaradt az atlétika Cipivel; Ottlik Gézával és Ottlik Gyöngyivel

[egyszerre kijárni, ha mindkettőjük egyformán szeretted, öcsi, járni akkor a zöld, zöld, zöld Freudenauba, és City Code-ot megpakolni,

[tudod, az első [utam talán meghozza a nyerőpénzt; vesztopénzt; mint az

ifjúság. Fut Whispering Willows, szólnak a monitorból a

*[tangó számok,
a shimmyk, Ragúza, Isten visszaadja a délutánokat, estéket,
miket
ott tölthettem az Ottlik-házaspárnál, megad valamit annak*

*[fejébe – még
írni se...! – fejében, fejemben megad, hogy az atlétikák*

*[elmaradtak,
most naplóírásum elmarad, kártya koala-bajnokság
elmarad,*

*[gombfoci
elmarad, írni nem akarok, Párizsba nem mennék, a test*

*[bizonyosságára
mégis vágyom, excessusaira, visszatér, ami elmaradt –
Isten
mondaná: „O. G. és T. D.: galopp”, ez némelyütt*

*[diszkvalifikálás,
mondaná: „O. Gy. és T. D.: galopp” – ez akkor szóba se
jött; és
Szpéróboz, ahogy valami csillagban meglátom őt a Russel*

*[Square-en,
Virginia Woolfék egyik terén, közelebb-ringatnának*

*[Freudenauban
a zsokéfejek; az ügetőlovak dobogása, hogy a kis tribünhöz
kint
közelednek, hallik: az a klop-klop szívdobogás, például, és
senki
se tud rólam, ott, Istenem, végre ott elhagysz, lefogadom,
ezt, ezt
az öt ruppóért vett golyóstollal; vagy csészémmel ügyetlen*

*[zörömbölök
illetlen. Ami sose – azt meséljük egymásnak; Istenem, még
ennyi
is kész hihetetlen.
Még ennyi is, ennyi se: sose-kész.*

KÖRKÖRÖSEN, ÍME, KÖRKÖRÖSEN

Íme, körkörösén.

ÉS NEM KÉPZELEM, SEJTEM, HOGY NEM, ÉS NEM TUDOM VÁRNI

„... excesszusai, és valami, variációként, talán, utoljára lett meg, és mégis, első ízben, hogy ilyesmi lett, ez megrendít, ha visszagondolok rá, de vége, véget ikellett érnie, oly régi kezdet volt, mindenkori kezdemény, csak nehéz azokon az utcákon járni, nem lehet *már így* rákérdezni, mi volt az, mi akarnál, kérdezné Ulrich-tól Agatha, megkérdezné: és...?!, és nem volna válasz. S elment időm kezd, nem kezd, mint tavasz jön, nem jön, vissza jönni, és minden szépre fordul, s azt hajtom: álom, álom; ez éber-álom volt, oszthatatlan benne a lélek és a test, a képzet és a való, a tarthatatlan és a múlthatatlan; fájdalom s öröm volt, s így volt tarthatatlan, elviselhetetlen, vágyva-vágyott, feladandó, elveszítendő nékem” ...

(Némely idézet-részlet itt: Szép Ernőtől)

A FENTEBBIEK

A fentebbiek: I. amire a „Hat szerep elveszt egy szerzőt” nem is oly rejtve utal; ne legyen fejtve.

Fejtve: felejtve?

Kifejtve: ... ?

Az első pillanattól...

... tudva az első pillanattól.

Inkább a kész szövegek, amikor. Csak idemásolások. A *készség* törmelékei, egészei. L. *Töredék Hamletnek*. Valaki: az első és az utolsó ciklus adta állandóbb valódat; a kevésbé-lecsupaszott. És így is tarthatnak igényt rád, és tartanak is ... és tartanának ...

Igen, de *az* nekem tarthatatlan, ez tarthatatlan. Minek belekezdeni, mégis? Szegényebb lenne „a világ”, akkor? Valami nélkül? Igen, itt nem kérdezzük, *miféle* világ. Ez, mondja valaki, a látszat-élet; s mi lenne a valódi? Amit Juan élt, dón Juan. – Nem „Don Juan”, jaj már ne...! Nem! – Koppenhágától védekezem ... lehet ezt így mondani? „Itt születtem”. Jövök-e ott megint? Bedarálódik. Mindenféle részlet megmarad külön. Különbeszéd-kezdődik, kétfelé-beszéde az időnek, valami egyszeri marad, önmaga is önmaga ismétlése, „túl sok anyag kerül közénk”; és ez az anyag, együtt, élhetetlen. Élelmes; de nem élhető. L. „Hat szerep elveszt...” Benne egy, persze, bújtatott szerep. Látszat-világ? Kétfelé, nemcsak a szavak kétfelé, valami élet is, mód is kétfelé visz. Jelzések: a kezdet jelez mégis valami lehető, valamit, ami nélkül a világ szegényebb volna; de ahogy már „tartam” lesz ebből, ahogy nemcsak anyaga, de „ideje” is lesz, egyre inkább ideje lesz, hogy véget érjen, egyre inkább lesz ideje, hogy így, hogy véget. A végtelenje már elbírhatatlan; már nem érdek, hogy ennyire fájjon. „S a magánosság lett a legjobb barátom, látod.” A magánosság: a legöklőbb ellenségem, kibírhatatlan. Persze, nincs „magányom”. Csak ... Lásd: Szpéro. A bújtatott szereplő. Mint pl. Hogy Szpéroból lettek a lovak. Ez még csekély ismeret. De maximális kifejezés. Vagy hogy Szpéro itten nemcsak jön, de küldözget.

Kiket kiknek. De ez már egyáltalán nem vezet sehova. Van, nagyon. Csak aztán Párizs, Enghien se vezet sehova; ha nem vezet. Ha vezethetne is, ha élhetőek is a mellékutak: meddig, nekünk magunknak is meddig és mire, meddig mire? A történetek is elveszthetik szereplőiket; elveszejtik őket, és maguk se maradnak meg. A történetek önveszejtők. Párizs, mint bújtatott létező valami történetben. Most kellene nem fölszállnom a gépre. Most talán itthon is maradhatod. Most te sem szólnál ellene; azt hiszem, furcsa lenne, de hagynád. A kisebb veszteség, még mindig a kisebb veszteség, a kisebbik veszély. Az üres órák – még a *tiloseseményiség* hiánya is. A lehet-de-nem-lehet-és-minek-is teljes hiánya. A hiány felfokozódik. A felfokozott nappalok után – s miféle szobában? I. a *Függvény Anyagok* első bekezdését, még annál is nyomorultabb szobában, talán az éjszakák csak altatóval? Várni napokat, két hetet... hogy vége legyen? Volt-e amúgy mindenben két egész hét? Volt várás, volt, akkor sok-sok írás, este ... eltépett írások ... városokon végigcipelt írások ... levelek „haza”; haza. Most ez: és az ősz is, alkonyának közeleivel: üres idők. Beszélgetés, akkor: Szpéróval, Alizzal, veled. Na, igen, igen. Holott: *igen*. És mégse. A lovakkal se. A sok számíthatóság, aminek *előznie* kell bármi elhatározást: meglesz-e ennek mind a módja? Vagy ez az üresebbség, idegenbe kihurcolva, az emlékek kevesebbjevel együtt – valami nem ismert „rémes”? Itthon maradni, elkerülni bármi „helyszínt”, amiképpen itthon, úgy a *küllemben* ... Az idő lassú halódása valamivel... feltarthatatlan. Valami gyorsaság, erőnek erejével: minek? Mert a legtermészetesebb, ha már szándék, végrehajtani, beteljesíteni? Innen csak a *Függvény Anyagok* jöhetnek, múlt összefoglalások; persze, szerepük van; de *az írás véget is ér*, is, itt. Véget *is*.

III. RÉSZ

„Függvény anyagok”

TÚL SOK ANYAG KERÜLT KÖZÉNK

Kik és mik, mi mindenké köze?! Igen, túl sok anyag került. Most neked mondom: nálam már egyszer az angol bajnokság is véget ért... most alighanem a lovak. De hogy „túl sok anyag kerül” valakik-valamik közé, ez nem az anyag érdektelenülése; az az anyag kártékony v. mentő hatása; az első pillanatban fogod – írhattam volna ezt még a „Hat szerep elveszt...”-ben – mindenkor a legtöbbet tudni rólam, annál többet sosem fogsz tudni rólam. És ez igaz lett.

De hát akkor nem is lehetett volna másképp. Mint ahogy lett. „Mint ismeretlen(ebb)ek felé sietni”.

AZ „... ELVESZT ...” ELEVE AZ ÖSSZEOMLÁS REGÉNYE VOLT

Ezek az összeomlások – mert nem arról van szó okvetlenül, hogy a regény-szándék és a regény megvalósulása köré túl sok anyag kerül, vagy a párizsi út terve és az út elközelgő ténye, elutasítása közé, hanem személyek járnak így, s az összeomlás egyoldalú robbanás is lehet valamelyik fél túlzó viselkedésére – ha, mondható ez így –, akár jogos ingerültség, felháborodás, értetlenség stb. formájában, melyre a hibát látszólag elsőül elkövető partner netán a legbékésebben-s-belátóbban reagálhat, és így a kapcsolat rendeződhetne is, ám a forma szerint kifogásolt fél rádöbben – az iméntiekből –, hogy a „túl sok anyag” a túl kevés összehangolhatóság tényével ereződik, s így a forma szerint az imént még sértett, most lecsituló partner korábbi jelzései, hogy ti. valami nem vezethetett már eleve sehova, valami eleve „bűn” volt etc., igazolódnak, sőt, az a társ – illetve részes, ha dologinaik tekintjük az együttest aki eleinte ezt nem akarta tudomásul venni, a maga részéről mintegy szelíden kérlelhetetlen logikai okfejtéssel omlaszt, s mert a kapcsolatban már – legalább! – másodszor jön elő az a motívum, ti. a lehetetlenségé, ereje felfokozódik, mintha rá várt volna a végrehajtó szerep ... holott a gyorsabb felismerőben (vagy ki tudja, mi volt a motívum nála, gyorsaság-e, adottság-e tehát, netán egyéb; külső esemény) az elhatározás sugallata alapvetőbben – éppen mert előbb, kezdeményezőleg – volt jelen. Kérdés tehát, hogy csak anyagok közbekerüléséről van-e szó, vagy bizonyos „anyagok” túl sebes, méltatlanul elüzőleges távolodásáról; hiszen ha „világ-érték” volt, akár „bűnösségében” is – ezt a szereplők maguk érezhetik kezdettől így, tehát nem nyilváníthatunk véleményt –, valami együttesnek a létrejötté, kérdés, hová vész ez az érték, mennyit rombol túntével, avagy a „rend” visszaállása mégis élhetőbb keretet – tartalmat?! – biztosít, ad, véd. Az összeomlás térfogatcsökkentő lehet, tehát az ártalmas bizonyosságok mennyiségének csökkentője; feltétlenül minimalizálja az ismétlődés lehetőségét, illetve annak vágyát, különösen ha bonyolultabb térbeli kísérletezésre volna szükség bármi ilyenhez; a térfogatcsökkenés – valamely kapcsolaté, mondjuk – erősen látszólagos is lehet, hiszen érvénye főleg csak arra az adott helyre vonatkozik, ahol a kapcsolat fennállt; a szétszóródó anyagok, feltehető ez is, nincsenek javára sem a távolabbi tereknek, sem annak a hatásnak, kölcsönhatásnak, mely a feleket külön-külön, már nem partneri mivoltukban e külvilággal összekötötte. Igaz, ez az anyagmegmaradás elvére épülő fölfogás; de emez elv itt még figyelemreméltóbb érvényű, hiszen nem eleve adott, tehát főleg csak nehézkedő, hanem valami révületesebb könnyűségből, bizonyos kötöttségek el-könnyüléséből létrejött anyag „vész”, veszít, gazdátlanodik, okoz – bár el-repül! – belső sérülést; ennek egyetlen védelme is külsődleges, ami hatásgátló, értsd: érzékenyebb kapcsolódásokat hárit, egyáltalán nem üdvre. Tehát anyag kerül, valami kapcsolat összeomlása után, a kapcsolat külön-alakban megmaradó alanyai és más, újabb ily kapcsolatlehetőségek köré. Ez mintegy az effélék – összeomlások – fertőzethatása; ha – mondjuk így – „steril” is.

JELLEGLŐKÜLÖNBSÉGEK, MINT ANYAGJELEK

Netán a 'kapcsolat – reláció; hiszen a jelmegnyilvánulásnak csak szóbeli stb.

formája jellemez okvetlenül személyeket; jellegkülönbséggel mint távolító fenyegetéssel bontakozhat ki némely részletében azonnal akár egy város, valamely foglalkozás, bármi tárgyi vonzalom, illetve vonzalomtárgy is –, igen, a kapcsolat legtartalmasabb, legjellegzetesebb formai vagy tartalmi jegyeinek megfogalmazódása, esetleg öröm formájában történő, majd megszokásba nemuló, *is* oly anyag lehet, mindenesetre anyagjel, mely, utólagos elemzésben, már a távolodás eleme volt, ilyesminek ígérete, sőt, meghatározója. L. versenyeknél a nyereség; városoknál a járás monotonitása – az „ismerés” –, élő kapcsolatban, tehát (itt okvetlenül) emberiben valamely jegy, élmény, „tulajdon” különös hasonlítása, mely később «némely jelleg felől gondolkodtat el, kapcsolat- és ismeretvilágok különösségére utal; ám mindezzel együtt az összeomlás oly fokig sajnálatos, hogy okvetlenül megfontolandó: épp e sajátlag-jegyek, megállapítások, netán szerencsétlenül árulkodó hasonlítások nem voltak-e részei egy gazdagabb, s az összeomlással elszegényed kapcsolatrendszernek ... értsd: társai egyéb sajátlag-jegyeknek, megállapításoknak, hasonlításoknak etc., melyek eleve inkább fennmaradásra kellett volna, hogy ítéljék a kapcsolatot. L. például: Longchamp, Auteuil pályája maga (még képernyőn, gépi úton közvetítődve is!); 1. az összeomlás, illetve szétszakadás tényére utaló, azt előre-jelző felismerést a közbekerülő anyagról – ez önmagában értékes tény, mármint ez a megállapítás, a kapcsolat élhetőségére nem is, de rangjára, az egyik fél rangjára – a megállapítóéra – okvetlenül utalván. Tehát: a veszélyfelismerés védő-értéke (mindhiába!).

IV. RÉSZ

„Rögzült anyagok”

(„Watson” St. Mondain mondja: amikor az Aristocrat egyszer Auteuil-be menet elvált tőlünk a piacé d’Almán, az V. György sugárúton leült egy padra. Eszébe jutott valaki, akinek elvesztésétől félt – !! ő?? s fel akart írni a Paris-Turf lapjára, más) papír nem lévén nála, egy erre vonatkozó verssort, az álomról, melyről ez mondható: egy darabig még visszahozol, v. minden hajnalban még visszahozol – nem tudom pontosan idézni –, de egyszer ott-felejtesz valahol; szóval, mondta „Watson”, az akkor a halál, ez az ott-felejtődés. Decemberi nap volt, s a Trocadero felé haladva az Anarchist keze elkezdett – ! – fázni. Hol a kesztyűm? Indult vissza, de nem is kellett kávéházteraszunkig jönnie: a kesztyűt a padon felejtette; a padon, ahol felírta ezt a felejtéscédulát. Hogy megnémultam, írta le egyszer Anarchist Aristocrat, s balesetére célzott – Kauschad; lókamion –, jó tanulság: ne akarjam a kifejezésnek némely módozatait. A betűk vonal-elemei, az ékezetek legfőljebb a lóversenylapokra – cédulákra, TD, fogadócédulákra – menjenek át; St. Mondain szerint az Aristocrat – Anarchist Aristocrat, TD, A. A. – nem is akar ilyképp többet. Ott feledte hát a

kesztyűjét a padon, a felejtés padján. Valami *megettörtént*, mondja A. A., és neki elég – l. Ottlik, Halász Petár: „Minek kéne megfesteni”, Ikb., „nekem elég, hogy láttam”. Julién Renalt is ezzel biztathatta volna, de ő személy szerint külön-külön nem sokat törődött – ? ki tudja! – velünk. Annyi bizonyos, hogy Maury és Morny nem hajthatta volna végre a mentőakciót az Anarchist nélkül; és hogy Guibert-nek is lehetnék álmatlan éjszakái: mely értelemben fog ő még – Rinette dolgában – az Anarchist eszébe jutni; hanem hát ez már merő találgatás; nem is bevezetése az alább következőknek) (teszem hozzá már én a magam szerencsétlen dolgában; TD).

HOVÁ JUTUNK EGYMAGUNKBAN?

Nem mondhatom, azt én nem mondhatom akkor most, hogy külön-külön, azt én nem mondhatom itt. Mert az már annyi, mint „együtt”. Ha én azt már tudom, hogy külön-külön vagyunk, az annyi, hogy tudom: legalább ketten vagyunk. De hát van az, nagyon is van, hogy eszünkbe se *bír* jutni más; hajnalban, mondjuk, felébredünk, az ablakon semmi, a szoba, ahogy kinéz, egy világítóudvarra néz ki, ami nem világít, csak van, a szoba egyik sarka háromszögletű, ott a széünk, nem az asztalnál, mert akkor a fürdőszoba-vécé-konyha ajtaja nem nyitható a széktől, egy koffertartó az éjjeliszekrényünk, a lámpánk meg nagyon ciradás, lila ernyős, mint egy, mit tudom én, régi bordélyházban. Eleve azt is mondhatnánk, kibaszott egy szoba, mert mindenbe mindig beleverhetem magam, így vicceltünk még tegnap este, mindenbe, csak a tévébe nem, az esti pornófilmbe. De még akkor is olyan egyedül voltunk, hogy elfogadtuk, csinálja egymással a két csaj, végeredményben mit csinálnak, semmi csúnyát nem csináltak, a másik nem esetében ilyen engedékenyek vagyunk. Mert ez a „vagyunk”: ez nem több, mint egymagunk, ez a Nagyon-Nagyon-Magunk-Vagyunk ... még annál is magányosabb, mint ha az lenne: „én vagyok”; mert erre, ugye, az van, hogy „gondolkodom, tehát vagyok”, vagy inkább így mondjuk, *gondolkodók*, pláne a mai reklámhangsúllyal, erre is van vicc, megkérdezzük valakit: „Vagy...?” Válasz: „Nem. Csak gondolkodom...” Rádióreklám a gyerekes gondolkodásnak. Szellemes. De ezen a hajnalon, amikor a koszvadt, ujjenyomatos gumifüggönyt elhúzzuk a nem-világító udvar ablaka elől, nem is gondolkodunk, csak vagyunk, így vagyunk, itt vagyunk, ide jutottunk, hova, sehova, mi van akkor, semmi sincs, fölkelni, fürdőszoba-konyha-vécé, idegenben még a szar szaga is lassan más lesz, a szag más lesz, amit hagyunk magunk után, elkezdünk többes számban beszélni, berágunk egy adag fogkrémet, meghúzzuk az üveget, behűtjük a tévedésből vett sörlimonádét. Olyan olcsónak látszott! Hat kisüveg sör. Aztán kiderült, csak sörlimonádé. Panaché, vagy mi a fene. Elővesszük az újságot, jó gyűrött, olvassuk, fut valami Abner de Panehem nevű ló, azt kéne megtenni, de miből, mennyire, a nagy semmire, ha nem valamire, minden ezzé lesz, a nagy semmivé, ha nincs már eleve valamiből. Fekszünk, ez a sötét hajnal, a gumifüggönymocskos, foltos hajnal, magasra kell felnézni, még akkor ott mindig csak szürke ég van, idegen ég, az újság gyűrött, a pizsamanadrágot váltani kell, koszvadt, az ujjas trikón borfolt, váltani nem lehet, két trikó van még, be kell osztani, a másik a nappali, valaki kiböfög a harmadik emeleten, különben csönd, de akkora, hogy az embernek a fingástól is elmegy a kedve. Hogyan jutottunk ide? Térdünkön a horzsolást nézzük. A szekrény ajtaján a kiszakadt térdű nadrágunk lóg. Persze, tegnap. Valami tribünön. Nagy napfény, hideg szél, éles beton. Elcsúszás, magányos helyünk felé igyekezve. Ja, Abner de Panehem tegnapelőtt futott, hát nyugalom, ez egy régi újság, közben volt még tegnap is, az elcsúszás, előtte elszakadt a pálya vécéjében a nadrágunk

öve, még előtte kis bor lötytyent a nadrágunkra, aztán, közvetlen a futam előtt, hogy a Sam Grandchamp futott volna, elcsúsztunk, elrepedt a nadrág térdé, véres lett a térd maga. Mi ez mind, ha nem jel: tedd fel Sam Grandchamp-ra a gatyádat is? Tegyük fel a gatyánkat is! Mi ez, ha nem jel? A bor, az öv, az elrepedt nadrágtérd. Már bódultak vagyunk kicsit, nem gondolunk erre. Különben is, mit tettünk volna fel? Nem olyan sok a fölteni valónk. Ez föltehető. Hajnal, olyan mindegy a Sam Grandchamp, tényleg föl kéne kelni, meg kéne mosdani, a konyhán, a félemeleten odalöknek valamit, ki kéne menni az utcára, nehogy megint az legyen, hogy már fél tíz, nem érdemes, aztán elnyom a meleg, az álom, a magány, a minek, az akármilyen, aztán délután, aztán kora-téli alkony, most menjünk le, sötétben már? Nem, ezt ne. Fölkelni, zutty, a könyék a félfába, csrr, a törölköző lesöpri a fél tükörpolcot, fogkrém, pohár, borotva repül. Borotva elreped? Nem. Megúsztuk. Kint vagyunk a fülletleg folyosón. A fülletleg lépcsőn. Ülnek a fordulón. Olaszok? Se pardon, se anyád, lábrálépés, semmi baj, maradnak, semmi kellemetlenség, külön, az egész úgy kellemetlen, ahogy van. A reggelinek nevezett csúfság, az utca. Hideg, frisslevegő. Hát legalább ennyi. Kezdődik megint egy nap. Ha ugyan rég el nem kezdődött már. Ha már tegnap sem, ha ugyan már így nem.

HOVÁ JUTUNK EGYÜTT?

Együtt: az is micsoda? Sok ember? Kevés? Összetartozók? Az idegenek is? Hagyjuk, ez ugyanaz a reggel, csak már valamivel később. Hová is jutunk együtt? Azért itt vigyázni kell, ha már másik emberről van szó, kell a vigyázás. Most akkor, ebből tiszteletkor lesz? Nem, ez már egy másik reggel, most már máshol vagyunk, csak egyedül. De nem úgy, mint abban a szobában. Most valakire gondolunk, akivel nekünk ez az „együtt”: együtt. Le is bénulunk egyszerre. Nem szeretünk rosszat mondani senkiről. Az meg, hogy magunkra szórjuk azt, amit a másiktól lepergetünk, hogy jaj már ne érje, megint nagy balekség. Akkor mit lehet mondani? Ha más valakiről van szó? Könnyű az eset, ha ez a más valaki az édesanyánk. Csak még ilyenkor is jöhet anyázás. Nem is hinné az ember, hányféleképpen. Mit beszél ez az anyjáról, vitte volna inkább az elfekvő kórházból haza. Meg: az anyja az ápolónővel titokban tanult járni, hogy hazamehessen, mert ezek nem vitték volna haza. Az „ezek”-ben ott vagyunk mi is. Aztán hova jutott a járnitani? Anyánk összeesett a kórház folyosóján, aztán többé megszólalni sem tudott. Feküdt, ez volt a második bevérzés. Zihált, élt, a szegény. Megetettük, Halottak napja közeledett, mentünk a temetőbe, ezúttal ketten, véletlenül épp elmentünk sorra a kórházak előtt, ahol már feküdt. Aztán a temető következett, ahol nyugszanak már, akik nyugszanak, és ahová ő is odakerült nemsokára. Még megetettük, nem tudta, még élt egy-két napot, ez volt, most ez egy akárkinek az anyázás alapja velünk „szemben”. Igaza van, teheti, a változat benne van a pakliban. Most akkor ez van, hogy ha ketten vagyunk anyánkkal? De nem, nem ez. Te csak gyere be, látogass be időn kívül is. Nem kell mondani senkinek. Ezt mondja anyánk. Megkérdezzük: és mondd, az a sok emlék ... mind, ami volt... amit éltél... nem segít, ha azokra gondolsz, nem segít? Ne tudnánk? Nem segít. Mégis, ez marad: hogy ezt anyám mondta: aztán a biliszag, a többiek szaga, a pállott őszibarack-kompot a füstös és gőzös ablakok között. A világítóudvar. Aztán felébredünk egy reggel, még csupa emlék minden, hogy valakivel nem tudunk beszélni, hogy valaki minden tíz szavunkból kilencet un már, nem is un, csak fáradt, annyi minden történt már vele is, nyilván annyi minden nem történt, annyi minden más kellett volna neki, mint ami itt mi

vagyunk, persze, hogy unja, eszünkbe jut, „valaki a Lollobrigidát is unja”, ezek jó alapviccek, vigasztalónk, egyszerre föl pattanunk, még megisszuk a cafat sörlimonádét, buaah, a felét azért kiöntjük, és felvillanyozódunk. Nemcsak magunkra gondolunk. Másokra. Velük együtt hová jutottunk? Hová jutottunk az édesanyánkkal? Elég, hogy valameddig eljussunk azért. Most akkor, semmi tiszteletkor, de tessék összeszedni magunkat. És valaki odahaza van, aki, lehet, minket nagyon un, de azért, de azért, de azért... van egyéb is, van jobb variáció is, az is előjön, vigyorogva ismételjük el a vacak kifejezést a pakliból. Persze, fáradt a pakli, persze, nem tudjuk magunkat vele csillogtatni-villogtatni, de épp ezért van egy rézkorlát a sörözőben, az fénylik, azért lehet összevigyorogni valakikkel az újság fölött, hogy na, mi lesz Abner de Panehemmel, el lehet mondani a sörlimonádét, traahhha, és hallani lehet, hogy báró. Báró? Idegenben e szó ... mire véljük? Nem, nem, mutogatják az újságot: fut egy ló, ez az egy biztos tipp van ma, a Barow. Ezt ejtik így. Na jó. Kinyitattuk borunkat is a sörözőben, és örülünk, hogy ránk vigyorognak. Ezek az idegen emberek. Fölmentenek. Az alól, megmentenek attól, hogy közelebbi embereken kelljen gondolkoznunk. Mondjuk, a szeretteinkén. Akik olyan veszettül tudnak unni minket, mondjuk. Vagy akiknek annyira veszettül a terhére vagyunk. Mi is. Talán van benne valami. A hallgatásunkkal. A dumánkkal napestig. Az örökös otthonülésünkkel. Az örökös elcsavargásunkkal. A folytonos tervezgetésünkkel. A szüntelen semmittevésünkkel. Hogy éjjélre jövünk haza melóból. Hogy reggel nem akarunk kikászálódni az ágyból. Nem, a csillogó rézkorlát és az újság négy turfoldala – itt négy turfoldal van! Színes képekkel! –, a sör, a napfény, mely behull, hátrább a falatozók, könnyű kosztokat ebédelők, ez az egész hangulat felold minket: nem kell azon emésztődnünk, hogy kivel hová jutottunk együtt, hogy kit hová juttattunk, ki hová juttatott minket, vagy ez valami Istennek a műve-e, nem kell –bölcsekedni, nem kell lázadozni, nem kell meghunyászkodni, semmi, lehet menni a fasorban, egyenest Istennel társalogni, vagy a Nagy Senkivel, de se baj, szót váltani azért kell, muszáj azt, és magunkban beszélünk, de annyi emlék lesz egyszerre szabad, tanul meg járni, és nem a kórházi folyosón, igen, mintha mi magunk hirtelen azért mégis megtanultunk volna annyi bénaság után járni, és mankónk az a 'másik ember, aki a Barow nevű lovat mondta, a kocsmároslány, aki az üveget kinyitotta, a vőlegénye, aki megértőn vigyorgott, járni tanítanak mind, akik nem is vettek észre minket, csak falatoztak a tükörteremben, szerényen, ott voltak, fő az, hogy mi láttuk őket, nekünk ők kellettek, jók lettek.

„EL KELL FELEJTENEM, HOGY NEM VAGYUNK SEHOL ...”

– írtam valami huszonöt évvel, harminccal ezelőtt, „s legalább Rólad azt kell... hinnünk, hogy ... ott vagy”. Megfoghatatlan ma már, miként is gondoltam ezt, s kiről. Persze, Valakiről, de hát nyilván okot adott rá egy-két kisebb v-betűs valaki is. Bizonyára. Ülök most egy szokásos padon, előttem kerítés, a pad mellett kétugrásnyi vízfolyás, lapulevelek alatt, szemét szinte semmi, ha én nem dobom el a hosszú-kenyér papírzacskóját; a bor műanyag kupakja nem jelentős, színe bordó, bepöccintem átázott tornacipőmmel a pad alá, a nap süt, tornacipőm száradozni fog, nyújtózom, megint itt vagyok hát, a patakfélécske a kerítés alatt folytatódik, malomárokban, a malom is ott áll, nem forog, gondolom, hülye turistáknak se indítják be, „nem működik, üzemel”, vigyorgok, nem érdekelnek ezek az örökké hallható vadunalom fogalmak, én meg azt mondom. Freddie Head, Cash Asmussen, Beatrice Marié, azt ki tudja, kik, na ez így

„üzemel”, így „működik”. Az élet maga így üzemel és működik; egyikünk ezt mondja, a másikunk azt – felállók, nekivágok, szeretek ott kószálni a még üres tribünökön, ma erre különben is lesz esélyem, a napfény ellenére kemény hideg maradt –, megyék, tobozok szerte a járdán, elhaladok a medveszobor mellett, megpaskolom, leguggolok előtte, mióta, de mióta szeretem a medvéket, zsebemben is egy játékos kártya, a pályaudvar előtt, ja, ott vettem, a pályaudvart egy nagy Költő tette híressé, méltán, a hazavágyódás és az elvágyódás pályaudvarává, Párizs, Isten veled, hol volt ő szegény akkor, szegény lelke-gazdag, hol érezhette magát? A medvét a norvégok ajándékozták Párizsnak, az ott élő norvégok. Hm. Vigyázok, kalapom el ne kapja a szél, át ne vigye a kerítésen, be a malomárokba, mászhatnak át érte, nézem is, hol másznék át, közben a fejemben ez jár, Boef, Asmussen, Head; Balleroy, Kopelman, Massaraat, Pistolet Bleu; a patak újra előbukkan, megy vissza az erdőbe, arra van az ón hollóm, a magányos holló, tavalyról ismerem, amiért tavaly itt jártam, semmit se ment előre, ott vagyunk, ahol voltunk, persze, mit tudom én azt, nem is érdekel, a hollót meg fogom látogatni, most már fix, hogy ugyanott mászkál, viszek magammal kekszet, még otthoni kekszet a táskámban, hogy a veréb barátainknak is legyen, ne égjen a pofám, hogy csak a két tenyerem tárhatom szét, miután a hosszú-kenyerem megfelezttem velük, aztán tutti semmi, rájuk gondolok, halottaimra, akik itt fekszenek a Tabánban, nézem a zöld rajtgépet, a vízimalmon túl, a „ketrecéket”, a kerekeket, melyeken a rajtketrecet odatolják, ahová kell, van a pályán pár ilyen, a 2400 méteres futamokhoz, az 1200-asokhoz, az 1600-hoz, aztán az ajtók kicsapódnak, és nekivágnak ők, mit beszélők itt, mind mást beszélünk, legalább megkérdem, mit beszélek én itt, mi a francot, megyek, kerülgetem a tobozokat is, nem lépek rájuk, egy tobozt már vezettem, ahogy jöttem ide, vagy egy kilométeren át, fölvettem, eltettem, mégis elővettem újra, menj légy porrá itt, ahol vétettél, honnét, nem tudom, hogyan pattant 'ki egy ketrecajtó, amint a toboz nekivág a nagy versenynek, a maga futamának, ami nem is így van, persze, de maga a toboz is kinyílik, a magvak elröppennek, szét, az ő szárnyaik kinyíltak, emlékszem Szpéróra, hol vannak ők, rég nem láttam arcuk, valóban, évek, évek, a futamuknak rég vége, a Tabán oldalában most már olyanok ők, hogy nem a földdel forognak, szárnyukon, nem ide-oda szállnak, köztünk, esetleg kicsit hibás mozdulatokkal, esetleg a világban nem is lett volna helyük, esetleg egyikük már a fél szemére vak volt, nem, már a földdel együtt forognak, a talpam alatt, de olyan lassan, hogy ne is érezzem a mocorgásukat, álljak csak a hidegben, tűnődjek a magam hülye esélyein, villanjon el a mezőny, vége, hajtsam le a fejem, Kis Báلكirály, Kis Báلكirály, a Költő híres pályaudvara előtt megveszem másnap az újságot, ott áll: „Igazolta klasszisát.. de én a La Monalisával is olyan boldog voltam, olyan szép tisztán visszajött elsőnek a célegyenesben, Crnagora előtt.

Subotica, Crnagora... nekem ezek a nevek mást jelentenek, mint ott a legtöbbeknek, még az első háborúban ott járt az apám, Subotica az Szabadka, is, onnét a családom negyede, fut Subotica az Euro-Sztár mögött, második Pistolet Bleu mögött, én ezt tudtam, tudtam, tudtam, verem szomszédom vállát, ő valamiért egy ír lóra tett. Én ezt tudtam! Igen, most megint a vízimalmot nézem, csak most a tribün felől, de nem felejttem, hogy a járdán a sok toboz, mintha madarak gubbasztanának, külön-külön árnyuk van a napon, most, hogy ezt írom, minek írom, mit beszélek össze, hallom biometeorológia, társném mondja, látod, közölték velünk, hogy süt a nap, és hogy ez a nap igen alkalmas a tartós fizikai tevékenységre, én azon gondolkodom már tartósan, hogy az X. utcában megigyak-e egy fél vodkát, hogy spec ott, arra, mert arra megyek, kell vennem a Samuéknak szépiát, kölest, nekik, akik még élnék, Aliznak, Mokkának, Tóninak, én nemcsak azt néztem, hogy a Green Side hogy nyalogatta a lovasz fejét a fölvezetőkörben, nekem az Aliz nevű sánta veréb is az ujjaimhoz feni tollas, csontos, csőrös fejét, szemét lehunyva így vakarózik, teljes odaadással, akkorával, mire én

képtelen volnék, az ember erre képtelen, kicsit mindig „gondol” az ember, valamit gondol is „közben”, nagyon rövid pillanat-töredékek, mikor nem, de ő'k ezt folyton meg tudják csinálni, látja Isten, hogy állnak a napon a tobozok, külön árnyat ad nekik, ez a világ rendje, és egy tér a Hazáért Harcoló Mártír írókról van elnevezve, itt ültem, még a malompad előtt, egy másik padon, a cipőm már átázott, sebaj, vegyük azt, aki ezeket a biometeorológiákat írja, azt mondom néki, vegyük azt, ott van velem a tribünön, vegyük azt, tessék, azt mondom neki, akkor mára nekem ma a 2400-as, az 1800-as, netán az 1200-as, vagyis a sprintfutamok kedveznek? Fogadjunk a gatyáját elveszteni, pedig azt nem szabad, meg kell nyerni a másnapi sült krumplit, egy-két sört, egy hosszú-kenyér árát, a borra valót. Komoly munka, és ha egyik nap nem sikerül, semmi pánik, haza kell térni, két és fél óra, három óra, át a városon, 87 söröző előtt kell akkor elhaladni, és egyikben sincs egy pohárral se, nem ám, ez a dresszúra, öcsi, így dolgoztál? gatyásodtál? legyen a torkod is száraz... na, a vacak-szobához, a koszvadékokskához közel már megengedek magamnak egy sült krumplit, papírból. És rég nem számít a balsors, jól megmondta ezt Sagan, nem a nyereség külön, nem a veszteség külön, nem az számít, hanem hogy igenis ott vagy, ha jól jön be, amit gondoltál, ott vagy, Ahol Épp Az Igazságot Osztják. Ez valami szent dolog. Mint a tobozok kikerülgetése, mint az, hogy akkor ma, ezen a biometeorológiai napon, ahogy nekivágsz, intézni pár dolgot, felnézel a Tabánba, oda se méész esetleg a jeltelen helyekhez, ahol nyugosznak, nem érsz rá, vagy nem is tudod, csak kicsit nekivágsz a lejtőnek, fölfelé a lejtőn, már ez annyi, fölfelé a lejtőn, ha elindulsz arra, ahol a Megfoghatatlan Szeretett Valakik nyugosznak. Már az sincs, hogy nyugodnának. Már az a fegyelmezett nyugtalanság sincs, ahogy egy vesztes nap után a következő napot várod. Olyan mindegy – hát ezért beszélek? ezért merhetek mégis? –, miféle veszteség volt az a nap, csak türelem, meg annyi se, már rég mással törödsz, ez az egészséged, hogy most akkor már azt nézed, holnap mi lesz. Kár, hogy a *Hosszú Koporsó* nem üzemel. Hahaha. Nem üzemel a *Hosszú Koporsó*. Ez nem valami kocsma az X. utcában, hanem a pálya 2,2 km hosszú, igen két-egész-kettő-tized kilométer hosszú egyenes, Maisons-Laffite városkában. De hát ezt már annyit meséltem. Itt jön a mezőny úgy, hogy csak egy fekete pont, bukdosva jön, mint az Akármi, jön, nem látod, mi jön, csak ott lesz majd, de akkor olyan iramban vágat el az orrod előtt, olyan másodperc-töredék lehetőséget ad csak a látásra a szemednek, hogy mindjárt a lovak valagát figyelheted, és kész, mehetsz vissza biometeorológiába. Ujjongva – vagy csüggedten, diadallal vagy káromkodva; egyik se tart túl soká. Vagy jön a következő futam, és akkor szinte zavar, hogy elintézendőid vannak még az előzőből, és olyan soká jön meg az eredmény, nem állhatod el az idő a kasszánál – holnapi sör, krumpli, újság –, kéne figyelned, hogy itt egy Pad nevű ló megy, ez egy 4500-as akadály, átrendezik hirtelen a pályát, krikosz-verseny jön, ezt is annyit írtad, a viccedet, hogy aztán a Pad nevű lóról a mögötte jövő Sec és Security nevű lovak alá esett a zsoké, egy padból a két Sec, két szék, hahaha, alá, ezeket meséled, de hát mit mesélj? Hogy is mondjad el, hogy a Kis Báلكirály most már félóránként zihál, apró, hörgő hangokat ad, a szívgyöngöseség tünetei, de közben a csőrét olyan bátran feni a rúd, udvarol a tojóknak, a csőre fekete, nem „tud” semmiről, a Tudás úgy megy az Örök Járdán, a hosszú pályán, mintha tobozokként kerülgetné ki az ő pillanatait, élj, 'kis barátom, Samu, ezt se mondja, semmit se mond az Idő, mely egy francot biometeorológiai, nem mond semmit, nem túlozza el, csak kerülgetőzik, aztán egy egész könnyű lábmozdulattal, de úgy, hogy nem fáj – kérlek, Idő, semmi se fájjon azért a Kis Báلكirálynak! olyan tizenhárom év volt ez vele! –, bepöccinti azt, aki az imént még létezett, egy bokor alá a tabáni oldalban, megfogja a kezeinket az Idő, ásót nyom bele, tessék, pakold alá az apró gödörbe a pálya térképét, Maisons-Laffite, legyen ott a neved, Whistlejacket – Füttyös! Star Duke – Csillagherceg! legyen ott, hogy Álarcos

Szövőmadár, legyen ott, hogy Kanveréb Barátom, örök barátom, köszönöm szépen, hogy nagy klasszisodat végig, de végig igazoltad itt nekünk ...

MOST AKKOR NE. A VAK

csillagnak ennek a nyomorú földnek ennyi meg ennyi évtizede, éve, hónapja, napja polt a nemrég eltelt idő. És kész – Én így éltem. Hát most akkor ne. Épp ellentéte ez (innak (i világfölfogásnak, ami szerintem most uralkodik jobb pidékeken, hogy jaj-csak-már-nehogy. Itthon voltam. Nem másutt voltam itthon, itt voltam az, aki itthon van, és eleinte randalírozóknak néztem őket, akiket, később megszelídültek, és kegyeskedtek, mondjuk, fél-lehetőségekkel, félpénzekkel, de mégis. A hely itt ugyanaz maradt, némiképp változott szereposztásokkal, vagy egészen megváltozott stábbal az előterekben. Vagy még az se. /diók a párizsi népnek az ottani norvégok által – ezt szépen megmondtam – adományozott bronz medveszobor tövében, \a kő talapzaton megkötöm a

[cipőfüzőmet.

Húzok boromból. Van itt egy padom, mellette a kavicsos út alatt patak fut \át, ez a patak a lóversenyter mellett keringel, és nekem eszembe jut róla, hogy nádas tavon. Borom tenné? A múlt század mesterei járnak eszembe vissza.

Az ódon vízimalomi Itt, Longchamp lóversenyterének

[végében.

Az 1800-as vagy 2400-as galopp rajtketrece, gumi kerekeken, már ott áll a fűben, látom a pádról. Van egy Pad nevű ló is, egyébként. Meg Hector Protector, Dear Doctor.

[Kopelman

és Kagou. Az ég borult. Nem lesznek sokan.

[Elgondolkodhatom

szerecsétlen kis összegű tétjeimen, enyém lesz, mintha gyerekjátásztér lenne, a tribün. Mondom, hideg van. Van ez a padom, ez is valami. A szél el ne fújja kalapom, be a malomárokba! Enghienben, ahol a vasút fölött megyek át, mindig arra gondolok: van velem cellux. Ha a szél a vonat alá vinné, összeragasztgatva a parkban. Ez egy olyan épülettömb parkja, amilyen épülettömbök nálunk is vannak; és nekem van ott egy padom. Ott ülök, kinyitom a legolcsóbb bort, a golflyukamba – ez egy csatornalaplyuk

–

belepöcögtetem a műanyag kupakot. Nemcsak cellux, dugó

is
van velem, megfaragott dugó, azt használom. Van pékem,
Enghienben nekem van pékem! A legfinomabb kenyér,
[ennél a
péknél. A söröző előtt, [ahol sosem sörözöm, hever egy
jókora
németjuhász. Nekem lengyel alföldi pásztorkutyám van,
[persze,
nem ott. Itthon. Most akkor ha csak így, meg úgy van az,
[hogy
én itthon voltam, meg vagyok, hát most akkor ne! Ne legyen
az, hogy tiincs Enghienben egy vasúti átjáróm, egy
csatorna-
lyukam, egy pékem! Már aztán nehogy. Vagy egy

[malompatakom
Longchamp pályája mellett. Na, de megyek, megnézem
az első futam esélyeit. Fut egy ló, az én preg verebem nevét
viseli. Tobozok közt megyek a kavicsosúton, ez most
szerencsehozóm: nem érintem meg lábbal egyikük sem.
Nem hiszek isteni rendjükben – ez lenne: „jobb”. Nem
akarok változtatni helyzetükön – ez lenne: „bal”. Elég
[annyi,
hogyan ez volt velem is mindig, és nem lettem teljesen
„itthon”.
Most már elég öreg vagyok, hogy ezzel, mint egy
szamurájkarddal, egyszerűen szembenézzek. Aztán akkor mi
[van:
nem tudom.

V. RÉSZ

„Hol kezdődik valami; avagy hát akkor mit mellőlünk, ha...” („...de akkor olyan is lesz...”)

TD megjegyzése: nem akartam leegyszerűsíteni, igazságtalanul, hogy: mert a világállapot... ezért ily „cselekvények”; vagy az is kimaradt, mit érzett TD és felesége,

hallván, hogy a „Szpéroék előtti nyaralóhelyeiket, az Adria vidékét bombázzák, hajókról lövik”; ám „nem véletlen”, hogy ezt ide toldom be, az alábbiak elé. Ez – az alábbiak pontosan be nem osztható anyaga – az, ami; szellem és matéria. De hát, persze, ott a „no matter, never mind” lehetősége is, melyet – mint felfogást – osztani mélységesen képtelen vagyok. L. Rilke: inkább a bábu, az telt. Ezek az oldalak is teltek. Hát nem? S akkor: 1. a fentebbi címet: V. rész ... etc.

PARIS-TURF - SPORT

Samedi 23 février,

REUNION I   PARIS HIPPODROME. - TRIOS : 3e, 5^e
TRIPLET : 4e co

PROPRIETAIRES	ENTRAINEURS	N ^o P M U	NOM DES CHEVAUX	Y A U X R E C E L	E C U R I E S	SEXE et AGE	DISTANCES et JOCKEYS
---------------	-------------	-------------------------------	-----------------	---	---------------------------------	-------------------	----------------------------

1. — PRIX DU BEAUJOLAIS (Monté - Apprentis Professionnels - Mâles - 9
45.000 F, 22.500 F, 13.500 F, 5.400 F, 3.600 F. Pour poulains entiers et hongres de 4 ans, n'ayant pas gagné 64

Ecurie Anjou.....	J.-A. Frihault.....	1	VAL WILLIAMS.....	---	---	Mal.	4 2825 H. Siomneau*..
Mie d. Moratalia.....	J. Kruthof.....	2	VOLT DE BELLOUET.....	---	---	Mal.	4 2850 Y. Dreux
C. Laue.....	R.-W. Denéchère..	3	VIC DES BREGERES.....	---	---	Mal.	4 2850 J.-P. Thomain
Alain Roussel.....	Alain Roussel.....	4	VISITEUR DU RUT.....	---	---	M.h.	4 2850 M. Lenoir
Mme Boizen.....	Ph. Allaire.....	5	VOLKAPI.....	---	---	M.h.	4 2850 J.-Ph. Mary
M. Moutais.....	A. Laurent.....	6	VOLCAN DU VAL.....	---	---	M.h.	4 2850 A. Laurent
C. Herié.....	J.-Cl. Rivault.....	7	VETIVER DE MORTREE.....	---	---	Mal.	4 2850 Laur. Delhomme
Mme B. Bellec.....	B. Bellec.....	8	VAILLANT THEVALLES.....	---	---	M.h.	4 2850 A. Siomneau

2. — PRIX DE LA DROME (Attelé - Femelles - 100.000 F - 2.150 mètres - I
50.000 F, 25.000 F, 1
CIII

PA

J.C. Lefèvre.....	G. Beaudouin.....	1	AFORISMA.....	---	---	F.h.h.	3 2150 G. Beaudouin..
J.L. Haillet.....	L. Bisson.....	2	AIMEE DE KACY.....	---	---	F.h.h.f.	3 2150 A. Meunier
Mme Odienne.....	Mme Odienne.....	3	ATHINE KWO.....	---	---	F.h.h.	3 2150 J. Van Eeckha
Ec. Trot-France.....	J.-F. Chauve.....	4	AMBITION DE FRANCE.....	---	---	F.h.	3 2150 Y. Dreux
P.L. Marie.....	P.-L. Marie.....	5	ARCHE D'ALLIANCE.....	---	---	F.h.	3 2150 P.-L. Marie
J. Tribollet.....	P. Compas.....	6	AGATE DE CAVELAND.....	---	---	E F.h.h.	3 2150 P. Compas
B. Raulline.....	B. Raulline.....	7	ALIMA DE FEUGERES.....	---	---	F.h.	3 2150 E. Raulline
J. Tribollet.....	P. Compas.....	8	AGATHA DU CORNICA.....	---	---	E Fal.	3 2150 J. Tribollet

3. — PRIX DE PERPIGNAN (Attelé - 250.000 F - 2.825 mètres)
125.000 F, 62.500 F, 37.500 F, 15.C

PARI TIERCÉ - P

Cl. Giffard.....	Cl. Giffard.....	1	SZIREUIL.....	---	---	Mal.ru.	7 2825 Cl. Giffard.....
C. Uzan.....	M. Lenoir.....	2	STEF DANK.....	---	---	M.h.	7 2825 M. Lenoir.....
A. Cayron.....	J. Bethouart.....	3	SAMARA DES SALINES.....	---	---	Fal.	7 2825 J. Bethouart.....
J.F. Meyer.....	J.-F. Popot.....	4	REVE IRISE.....	---	---	H.h.	8 2825 J.-F. Popot.....
P.Nudd-Mitchell.....	G. Duclos.....	5	ROUM.....	---	---	Mal.	8 2825 G. Duclos.....
A. Rayon.....	A. Rayon.....	6	SUZY DU PONT.....	---	---	F.al.	7 2825 J.-Y. Rayon.....
Mme P. Herry.....	Y. Hallais.....	7	RAMSES DE TILLARD.....	---	---	H.h.	8 2825 Y. Hallais.....
J.R. Billon.....	P. Billon.....	8	SECRET D'AVRIL.....	---	---	H.h.	7 2825 P. Billon.....
E. Brohier.....	F. Brohier.....	9	SANIT.....	---	---	H.h.	7 2825 B. de Folleville

ENGHIEN, 13 h 45

et 6e courses. - JUMES GAGNANTS ET PLACES : 3e, 4e, 5e et 6e courses.

7e course. - JUMES DANS L'ORDRE : 1er, 2e et 7e courses.

ORIGINES	DERNIERE PERFORMA			CLASSEMENT A L'ARRIVEE
	Hippodr. Date Terrain	Catégorie Prix Distances	Réduc. Km.	

1.000 F - 2.850 mètres)

Notre choix : VAL WILLIAMS et VOLCAN DU

1.000 F. Poids minimum de 55 kg aux apprentis et lads-jockeys. - Avance de 25 m aux chevaux montés par les apprentis et

Josco-Lucrèce Williams.....	Vp. 15- 2C/M. 120000/2375	1'24"5	4 2375 Vanolo 2375; Vapito des Bois 2375; Vincennes 2
Ura-Cara de Bellouet.....	Pr. 18-11B/M. 30.000/2000	1'23"5	5 2000 Valimon 2000; Vogue d Brieres 2000; Volgs d Buf
Haut de Bellouet-Alisma.....	Pr. 18-11L/A. 40.000/2000	1'23"1	3 2000 Vorelio 2000; Voronine 2000; VIC DES BRÈGERE
Janthin-Pièrre d'Atout.....	E. 19- 2B/M. 90.000/2215	1'21"3	5 2275 Voyageur du Buf 2275; Varsy 2250; Vive le Roi 2
D'Accl-Ojohanna.....	Pr. 28- 1B/A. 35.000/2675	.....	D. 2700 Visgon 2700; Vapito des Bois 2700; Vuno 2700.
Miraged'Ud.-MayaCharme.....	Vp. 15- 2C/M. 120000/2375	1'25"4	6 2375 Vanolo 2375; Vapito des Bois 2375; Vincennes 2
Le Loir-Nuit Royale.....	Pr. 4- 2B/M. 32.000/2200	1'21"*	3 2200 Vit.d.Cou. 2200; Vosky d.Guida. 2200; VETLD.M
MontOrange-OrifiduRosay.....	Pr. 27- 1B/A. 35.000/2300	.....	D. 2325 Vadite 2300; Vas Y Joly 2300; Valeric 2300.....

départ à l'autostart)

Notre choix : AFORISMA et AIMEE

1.000 F, 6.000 F, 4.000 F. - Pour pouliches de 3 ans, n'ayant pas gagné 25.000 F.

AUX CLASSES DANS L'ORDRE DU DEPART A L'AUTOSTART

RIS COUPLÉS P.M.U.

Lacedemon-Sirened.Louvet.....	V. 11- 2B/M. 120000/2300	1'24"9	4 2300 Auto.d.Frou. 2300; Aurora d'Anj. 2300; Alouett.d.
James Pile-Rours.....	Vp. 15- 9B/A. 250000/1609	.....	8 1809 Amaya 1809; Alleboise 1809; Amazone River 180
Qualinkwo-Roncer.d.Livet.....	V. 15- 2C/A. 120000/2300	1'29"1	7 2300 Aclay 2300; Ariane d.Valseme 2300; Aureo d.Valk
Josco-Osakalie.....	V. 15- 2C/A. 120000/2300	.....	8 2300 Aclay 2300; Ariane d.Valseme 2300; Aureo d.Valk
Lutin d'Isigny-Nova Scotis.....	Vp. 29- 1B/A. 120000/2000	.....	D. 2000 Aglès 2000; Adèle du Forum 2000; Anis de Reve ;
Ejakyal-Orhite du Moulin.....	V. 11- 2B/M. 120000/2300	1'25"4	6 2300 Auto.d.Frou. 2300; Aurora d'Anj. 2300; Alouett.d.
Ogino-Iniola.....	V. 15- 2C/A. 120000/2300	.....	D. 2300 Aclay 2300; Ariane d.Valseme 2300; Aureo d.Valk
MarcoBonheur-Ellad.Corn.....	Vp. 2-11B/A. 90.000/2000	1'25"9	5 2000 Atrolina 2000; Audace du Perthois 2000; Agape 2

Notre choix : SALOMON et ROAD RUNNER, puis Sup

10 F, 10.000 F. - Pour 7 et 8 ans, n'ayant pas gagné 1.400.000 F. - Recul de 25 m à 840.000 F.

ARI QUARTÉ + - PARIS COUPLÉS P.M.U.

Effiat-Niobe Volo.....	V. 31- 1B/A. 360000/2775	.....	D. 2775 Sa Force 2812; Reine d.Musette 2787; Rolls du Po
Joyeux Chambon-Jurare.....	E. 12- 2B/A. 100000/2825	1'30"3	1 2850 STEF DANYK 2850; Spor.d.Mesl. 2825; Salade d
Jibilo-Imulms.....	E. 16- 2B/M. 100000/2850	1'32"*	5 2825 Sisi Seddouk 2850; Rush Gédé 2850; Tatian.Vier
Fier Iris-Eve du Mont.....	V. 31- 1B/A. 360000/2775	.....	D. 2775 Sa Force 2812; Reine d.Musette 2787; Rolls du Po
Igor d'Beaux.-Mona d.Ch.....	V. 14- 2B/A. 300000/2300	.....	0 2300 Super Male 2300; Sanit 2300; Secret d'Avril 230
Josco-Eliane du Pont.....	V. 14 2B/A. 300000/2300	.....	0 2300 Super Male 2300; Sanit 2300; Secret d'Avril 230
Hadold.Vivier-FillePrincis.....	V. 17- 2B/M. 310000/2650	1'30"8	7 2650 Tout Bon 2650; Thor Cleville 2650; Sarah du Tréfil
DiacretAmour-Galet d'Oge.....	V. 14- 2B/A. 300000/2300	1'17"4	3 2300 Super Male 2300; Sanit 2300; SECRET D'AVRIL.
Granit-Etr.-La Reine.....	V. 14- 2B/A. 300000/2300	1'17"3	2 2300 Super Male 2300; SANIT 2300; Secret d'Avril 23
Fier Réveillon-Epernay.....	V. 14- 2B/A. 300000/2300	.....	9 2300 Super Male 2300; Sanit 2300; Secret d'Avril 230

Samedi 23 février, ENGHIEU, 13 h 45

1re COURSE

PRIX DU BEAUJOLAIS

Monté

Apprentis Professionnels

Mâles - 90.000 F - 2.850 m

Vic d.Bregeres..	14-10-90	P	1'22"2*	2050
Volcan du Val...	11- 2-91	V	1'22"4	2300
Vetiver d.Mortr..	4- 2-91	P	1'23"	2200
Visiteur du But.	19- 2-91	E	1'23"3	2275
Vaillant Thevall..	30- 6-90	Cn	1'23"7	2450
Val Williams	28- 8-90	P	1'23"7	2150
Volkapi	1- 9-90	P	1'24"	2125
Vol de Bellouet.	18-11-90	P	1'25"5	2000

* Record attelé

1 - VAL WILLIAMS

2825 m. - 4m (90) Dm 2m
1a 2m 3a 5a

N'a pas quitté le groupe de tête, attaquant vainement Vincennois pour la troisième place.

★ Vincennes, 15 février 91. Terr. collant. Prix de Lauzun. Monté. Mâles. 120.000 F, 2.375 mètres. (Petite piste). 1. Vanolo 2375, 3'18"9 - 1'23"7; 2. Vapito des Bois 2375, 3'19"1 - 1'23"8; 3. Vincennois 2375, 3'20"4 - 1'24"4; 4. VAL WILLIAMS 2375, 3'20"6 - 1'24"5 (L. Lequeux 15/2); 5. Veroldo 2375, 3'22"4 - 1'25"2; 6. Volcan du Val 2375, 3'22"8 - 1'25"4, 17 part.

Distancé à l'entrée de la ligne droite, était en tête.

★ Vincennes (nuit), 7 septembre 90. Bon. Prix Cursa. Monté. Mâles. 140.000 F, 2.375 mètres. (Petite piste). 1. Vrai Senonchois 2375, 3'20"1 - 1'24"3; 2. Valino de Fiac 2375, 3'21"1 - 1'24"6; 3. Velours Galbe 2375, 3'21"8 - 1'24"9; 4. Volcan du Cap 2375, 3'21"9 - 1'25"; 5. Vin d'Honneur 2375, 3'21"9 - 1'25"; 6. Vlasson 2375, 3'22"6 - 1'25"3; diat. (all. irr.) VAL WILLIAMS 2375 (J.-M. Monclin 6/4). 14 part.

★ Cabourg (nuit), 28 août 1990. Bon terr. Monté. Poids libre. 40.000 F, 2.150 m. 1. Vif Eclair 2150, 2'58"2 - 1'22"9; 2. VAL WILLIAMS 2150, 2'59"9 - 1'23"7 (J.-M.

2125, 2'58"5 - 1'24"; 2. Volcan du Cap 2125, 2'59"7 - 1'24"6; 3. Vargas de Quille 2125, 3'1"1 - 1'25"2; 4. Val d'Allier 2125, 3'1"15/20 - 1'25"5; 5. Viego 2125, 3'2"6 - 1'25"9; 6. Vincennois 2125, 3'2"7 - 1'26"; diat. (all. irr.) VOLT DE BELLOUET 2125 (J.-F. Senet 2/1). 14 part.

★ Le Croisé-Laroche, 7 octobre 90. Bon. Attelé. Mâles. Groupe A. 30.000 F, 2.000 mètres. 1. Val du Poncelet 2000, 2'40" - 1'20"; 2. VOLT DE BELLOUET 2000, 2'40" - 1'20" (J. Kruithof); 3. Vol de Rober-sart 2000, 2'40" - 1'20"; 4. Voltaire Mayor 2000, 2'41" - 1'20"5; 5. Viking des Valois 2000, 2'41"7 - 1'20"9; 6. Valtimor 2000, 2'43"9 - 1'22". 11 part.

★ Le Croisé-Laroche, 18 juin 90. Bon terr. Attelé. Mâles. 40.000 F, 2.000 mètres. 1. Viking's Way 2000, 2'41"7 - 1'20"9; 2. VOLT DE BELLOUET 2000, 2'41"8 - 1'20"9 (J. Kruithof); 3. Vin Blanc 2000, 2'42" - 1'21"; 4. Valet de Trefle 2000, 2'42"2 - 1'21"1; 5. Vent des Termes 2000, 2'42"3 - 1'21"2; 6. Vivat de Confosse 2000, 2'43"9 - 1'22". 12 part.

3 - VIC DES BREGERES

2850 m. - (90) 3a Da 3a Dm
Da 7a 4a Da Dm 0a 0a 5a 2a

★ Lyon Parilly, 18 novembre 90. Lourd. Attelé. Départ à l'autostart. Groupe A. 40.000 F, 2.000 mètres. 1. Vorelio 2000, 2'45"6 - 1'22"8; 2. Voronine 2000, 2'46" - 1'23"; 3. VIC DES BREGERES 2000, 2'46"2 - 1'23"1 (J.-M. Gauvin); 4. Vanda du Pilat 2000, 2'46"3 - 1'23"2; 5. Vaucher D'Anthon 2000, 2'46"4 - 1'23"2; 6. Volga du Sorbier 2000, 2'46"5 - 1'23"3. 18 part.

★ Lyon Parilly, 3 novembre 90. Collant. Attelé. Mâles. Groupe A. 40.000 F, 2.100 mètres. 1. Viking First 2125, 2'56" - 1'22"8; 2. Vorelio 2100, 2'56"6 - 1'24"1; 3. Virgilius Picard 2100, 2'56"7 - 1'24"1; 4. Vini 2100, 2'56"7 - 1'24"1; 5. Vocatif 2100, 2'57"7 - 1'24"6; 6. Va Gourdonneis 2100, 2'59"3 - 1'25"4; diat. (all. irr.) VIC DES BREGERES 2125 (J.-M. Gauvin). 12 part.

★ Saint-Galmier, 14 octobre 90. Bon terr. Attelé. Groupe B. 30.000 F, 2.025 mètres. 1. Vorval 2025, 2'47"5 - 1'22"7; 2. Vins Belle 2025, 2'48"4 - 1'23"2; 3. VIC DES BREGERES 2050, 2'48"6 - 1'22"2 (J.-M. Gauvin); 4. Vaucher D'Anthon 2025, 2'48"13/20 - 1'23"3; 5. Viga de Yet 2025, 2'48"9 - 1'23"4; 6. Vella des Voironis 2025, 2'49" - 1'23"5. 16 part.

Parti au galop, a été aussitôt distancé.

★ Vichy (nuit), 14 septembre 90. Bon terr. Prix de Divonne-les-Bains. Monté. Poids libre. 65.000 F, 2.000 mètres. 1. Vitabers 2000, 2'52"2 - 1'26"1; 2. Vahine de Pou-line 2025, 2'52"7 - 1'25"3; 3. Victoire de Bresse 2000, 2'52"8 - 1'26"4; 4. Vedjd du

Készült 500 példányban

Ez a
199
példány

ISBN 963 400 624 8
ISSN 0866 4220

Felelős kiadó: a szerző

**910612 Tótfalusi Tannyomda, Budapest
Felelős vezető: Béres György mb. igazgató**

Felelős szerkesztő: Tabák András

Terjeszti: a Téka Könyvértékesítő Vállalat
